

19 Haziran 1987
19. Juni 1987
Nummer 111

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx 855367 inmed

Türkiye Postası

FALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Konsolosluk mu, yoksa işkencehane mi?

Askerlik tecil işlemlerini yaptırmak için 3 Haziran günü T.C. Köln Başkonsolosluğuna giden Bünyamin Şimşekyılmaz adındaki 18 yaşındaki bir gencimiz konsolosluk memurları tarafından bacağı kırılıncaya, vücudu moranncaya kadar dövüldü. Konsoloslukta bekleyen yurttaşlarımızın gözleri önünde gerçekleşen bu olaya sekiz kadar konsolosluk memuru katıldı. İnsanlar sabah saatlerinden beri beklediği halde, hiçbir anons yapmaksızın gişeler kapanınca gösterilen tepkilere karşı haka-

retler yağdıran konsolosluk memurları, genci işlemlerin yapıldığı bölmeye çekip dövdüler. Orada bulunan yurttaşlarımız kapı kilitlendiği için kendisini kurtaramadılar. Olay üzerine aradığımız konsolosluk önce bu skandalı inkar etti, ancak daha sonra konuştuğumuz Başkonsolos tutulan zabıtı anlattı. Buna göre bir düzenden fazla memur 18 yaşındaki gence karşı kendilerini savunmuşlar!

Bacağı iki yerinden kırılan Bünyamin bizi bacağı alçıda, koltuk değnekleriyle karşıladı. Geçirdiği şokun etkisini hâla üzerinde taşıyordu. Anne ve babasını da derin üzüntüyle boğan bu olayın üzerine gitmek istiyorlar ki, bir daha kimsenin başına böyle şeyler gelmesin.

● Yazısı sayfa 5'de

Eski çalışma arkadaşları "Der Spiegel"de yazarı suçladı

Wallraff cevaplıyor

Ünlu yazar gazetemize verdiği demeçte kendisini suçlayanlar hakkında "Yazarlık hayatımda bugüne kadar böyle bir saldırıya karşılaşmamıştım. Parasal isteklerini yerine getirmeye çalıştım, fakat politik şantajı boyun eğmem düşünülmezdi" dedi. Türk işçilerini konu alan yeni bir kitap hazırladığını bildirdi.

● Yazısı sayfa 4'de

1988 seçimlerinde bulunduğumuz ülkelerden oy kullanmak istiyoruz

Çoluk çocuk sahibi oldum oy kullanamadım

Demokrasi İçin Birlik Avrupa Türkiye İşçiler Federasyonu DİBAF ile Federal Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF ortak bir çağrı yayınlarak "Türkiye'deki seçimlerde oy kul-

mek için" bir kampanya açmaya karar verdiklerini; iste mi destekleyen her kişi ve kuruluşla birlikte hareket etmeye hazır olduklarını açıkladılar. Ve herkesi bu konuda ortak mücadeleye çağırdılar. Kitle Mithatlı

politik tartışma boyunca egmen düşünölemezdi" dedi. Türk işçilerini konu alan yeni bir kitap hazırladığını bildirdi.

● Yazısı sayfa 4'de

yonu DİBAF ile Federal Almanyaya Türkiye İşçi Demekleri Federasyonu HİDEF ortak bir çağrı yayınlayarak "Türkiye'deki seçimlerde oy kullanma hakkını elde edebil-

ni destekleyen her kişi ve kurumla birlikte hareket etmeye hazır olduklarını açıkladılar. Ve herkesi bu konuda ortak mücadelede çağırıldılar.

Köln, Münster ve Heilbronn muhabirlerimiz bu konuda aralarında tanınmış sanatçı Nedim Hazar'ın da bulunduğu Türkiye'lerle konuştu.

Türkiyeliler ne F.Almanya'daki, ne de Türkiye'deki seçimlerde oy kullanamadıklarını ve bunun demokrasiye aykırı olduğunu; 1988 seçimlerinde oy kullanmak istediklerini söylediler ve çoğunlukla Türk hükümetinin sınırda oy kullanma projesine karşı çıktılar. ● Yazısı sayfa 6'da

Saldırı kime?

WALLRAFF cebini doldurmaktan başka bir şey düşünmüyor! Spiegel dergisinde iki vatandaşımızın, üstelik de solcu olduklarını söyleyen iki vatandaşımızın öne sürdükleri bu iddiayı yüzü kızarmadan okuyan kaç Türk vardır?

YABANCI düşmanlığına karşı, yabancı işçilerin içine ittikleri ağır çalışma ve yaşam koşullarına karşı yıllardır mücadele ediyoruz. Bildiriler dağıtıldı, toplantılar düzenlendi, yürüyüşler yapıldı. Hiçbirini küçümsemeyiz. Hepsinin değeri var, herbiri bu ortak davamıza bir katkıdır. Ne var ki bütün bu uğraşların içinde bir adamın çabalarının özel bir yer tuttuğunu kim inkar edebilir?

BU adam ne yaptı? Yabancı düşmanlığı var demekle yetinmedi. Yabancı düşmanlığının çeşitli yüzlerini, fabrikadan hastaneye, kiliseden stadyumlara kadar toplumun her alanını nasıl zehirlediğini bir hastası hakkında rapor yazan doktor titizliğiyle ortaya koydu. Bu yaraya öyle bir parmak bastı ki, artık kimse çıpık da "hayır, bu ülkede yabancı düşmanlığı yoktur" diyemiyor.

BU adam ne yaptı? Yabancı işçiler olağanüstü kötü koşullarda çalışmak zorunda bırakılıyorlar, demekle yetinmedi. Kendi sağlığını tehlikeye atarak sömürünün biçimlerini, mekanizmalarını kamuoyunun gözleri önüne serdi. Aylarca değil, yıllarca emek vererek Avrupa'nın en güçlü tekellerini kulaklarından tutup teşhir etti. İğne ile kuyu kazarak teker teker bütün delilleri topladı. Öyle ki, sonunda Thyssen gibi, McDonaldis gibi milyarlık kapitalistler bile pes etmek zorunda kaldılar. Mahkeme mahkeme dolaşıtlar. Her mahkemede Wallraff'ın yazdıklarını doğru olduğu ispatlandı.

BU adam ne yaptı? Yalnızca gerçekleri ortaya koymakla kalmadı. Bu gerçeklere öyle ustaca bir projektör tuttu ki, onbinler değil, yüzbinler değil, milyonlar kulak verdi. O güne kadar kapitalizmin ne olduğunu hiç düşünmemiş milyonlarca insana bu sömürü düzeninin insanlık düşmanlığı sıfatını gösterdi.

"En alttakiler" kitabının Federal

Türkiye Postası

Arkası 2. sayfada

Bonn'da 110 bin barış savaşı yürüdü

● Yazısı sayfa 4'de

Ölüm üslerinin yerini çiçek bahçeleri alsın"

Mayıs sonunda Yunanistan'da düzenlenen on günlük barış eyleminin haberini 9 sayfamızda bulabilirsiniz!

DİSK'e özgürlük sesine sesimizi katalım

Alman Sendikalar Birliği DGB'nin konduğu olarak 18 Haziran'da Köln Sporthalle'de yapılacak olan büyük DİSK'e Dayanışma Gecesi'ne katılmak üzere DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Federal Almanyaya geldi. Geceyle ilgili olarak Hazırlık Komitesi'nde görevli DİSK'li sendikacılar Yaşar Ankan ve Turan Ata ile görüştük.

● Yazısı sayfa 3'de

MHP Başkanı Türkeş yurtdışına diplomatik pasaportla çıktı

Federal Almanyaya'nın ciddi günlük gazetelerinden Frankfurter Rundschau Milliyetçi Hareket Partisi Başkanı Alpaslan Türkeş'in F.Almanya polisi ve gümrük koruma kuvvetlerince arandığını açıkladı. Gazete, arama listelerinde adı geçen bir kişinin yeşil diplomatik pasaportla Federal Almanyaya serbestçe girmesini ve burada düzenlenen toplantılara katılmasını ciddi bir skandal olarak değerlendirdi.

Kuzey Ren Vestfalya eyaleti İçişleri Bakanı Herbert Schnorr ise makamının arama emri konusunda bilgilendirilmediğini söyledi ve Türkiye'nin 6 Haziran'da Hamm'da konuşmasını bir provokasyon olarak nitelendi. Türk Federasyonu'nun Hamm'daki toplantısı sendikalar, demok-

ratik partiler ve Türk-Kürt işçilerin demekleri tarafından protesto edildi.

● Yazısı sayfa 4'de

Saldırı kime?

Baştafı 1. sayfa

Almanya'da 2,7 milyon satması bize Alman halkının önemli bir bölümünün yabancı işçilerin yanında yer aldığını gösterdi.

YABANCI düşmanlığı bütün Batı Avrupa'da işçi hareketini bilmek isteyenlerin gündelikleri en etkili silahları. Batı Avrupa'nın her ülkesinde en gerici ve faşist partilerin propagandalarını esas olarak yabancı düşmanlığı üzerine kuralmaları boşuna mı? Wallraff somut ve pratik bir enternasyonalizm ile bu silahı köreltti. Büyük sermaye bunun hesabını sormayacak mı? Bu cesur adamı susturabilecek için elbette her yolu deneyeceklerdir. Söyediklerinin yanlış olduğunu ispat edebilecek için çok uğraştılar. Başaramadılar. Şimdi başka bir yolu deniyorlar: Kişiliğine çamur atıyorlar. Wallraff'ın kişiliğini tartışma konusu yaparak söylediklerini unutturmak istiyorlar.

WALLRAFF'ın kişiliğine saldırıyorlar dedik. Fakat saldırıya uğrayan, karanalan yalnız Wallraff'ın kişiliği değil. Spiegel dergisi kapağında **"Türkler işfşa ediyor"** demiş. Yani Wallraff'a saldırın Spiegel değil, Türkler oluyor. **"İşte bakın, bunların hakkını savunmaya değmez, bunlarla beraber olma gelmez, Wallraff'a yaptıkları gibi sizi de sırtınızdan vururlar"** demeye getirmiş.

SPIEGEL'ın (ve onun arında olan güçlerin) tuzağına düşenlere de bir çift sözümüz var. Wallraff cebini doldurmak istiyor, demişsiniz. Eğer Wallraff bir burjuva yazar olsaydı ve kitabını bir haksızlığı karşı çıkmak için değil de para kazanmak için yazmış olsaydı, gün ışığına çıkardığı gerçeklerin değeri eksilir miydi? Eğer meselelere emekçilerin çıkarları açısından bakıyorsa, böyle bir yazara da sahip çıkmamız gerekmez mi? O halde Wallraff'ın kişiliği ile ilgili bir tartışma açtığımız anlamı ne?

HENÜZ gerekli dersleri çıkarmak için geç değil. İşçiden yana çıkan insanları vurmak için nasıl uğraşıyorlar. Bizi birbirimize düşürmek için, dostlarımızı aramızdan bozmak için nasıl tuzaklar kuruyorlar. Hep beraber görelim. İbret alalım. Hepimiz insanız. Hepimizin zayıf tarafları var. Hepimiz yanlış yapabiliriz. Bir büyüğün dediği gibi, aklı olmak yanlış yapmamak değil, yanlışını çabuk görüp, bir an önce düzeltmek demektir.

SPIEGEL yalnız Wallraff'a saldırıyor. Bütün işçi hareketine saldırıyor. Bu saldırıyı eibirliyle püskürtelim.

Türkiye Postası

Türkiye Postası

Abone Fişi

OKUYUCU POSTASI

Olumlu yönelimi tartışmaya sunmak

70'e yakın öğrenci arkadaşın katıldığı toplantı ile derneğin bir sömestirlik çalışmaları ve kol faaliyetleri ele alındı. Bir arkadaşın başka bir okula nakli nedeniyle boşalan yönetim kurulu üyeliği ve yedek üyeliği için önerilen 5 aday arkadaşımız oybirliği ile görevlendirildi. Haberi yazmaktaki amacım sadece kuru bir klasik kongre haberi vermek değildir. Aksine son günlerde ve yıllarda gerek ülkemizde gerekse Avrupa'da gelişen öğrenci hareketliliklerinde yönelimlere ışık tutmaktır. İçinde bulunduğumuz kadanyla yeni, olumlu yönelimi tartışmaya sunmak ya da bilgilere sunmaktır.

Biz Almanya'da yaşayan 10 bin civarındaki Türkiye öğrencilerinin bir parçası olarak adeta geçmişle bir hesaplaşma süreci içinde olduğumuz bilirdik. İkinci yıla yakın bir süredir gerek ülkemizi getirdiğimiz aliskanlıklar ve geleneklerin eksik ve yanlışlıklarından arınarak demokratik, katkımci yönlerini geliştirerek sosyal yaşamın içinde yerimizi aldık. Aynı zamanda da okumak için Almanya'ya gelmeye başlayan Türkiye öğrencileri ile birlikte başlıyoruz 30 yıla yakın bir zamandan beri kopuk kopuk sesler gibi süre gelen örgütlenmeler, ondan öğrenerek adını attık. Bu atılan adımların sıranasından Alman öğrenci örgütlenmeleri bizim için olumlu ve önemli birer örnek oluşturdular.

Bir kongre haberi değil, sadece derneğimizin birkaç yılının da tanımlamasını istiyorum. Çünkü bu haber vesilesi ile konuya ilgi duyan arkadaşlar için hem düşünce nedeni hem de olumlu bir deney olarak alınması öğrenme kaynağı olabilecektir. Mevcut koşullarda **"endüstrilemiş eğitim sistemi"** kendi çakları arasında sıkıştırdığı öğrencileri, hayatın tüm bağimsiz sosyal ve toplumsal yanlarından koparıp bir yarış beyni ve sadece günlük ihtiyaçlarının tatminini düşünen bu gününbirlik tatlamlı ulaştığı kendisini en sosyal en entelektüel insan adan derinden yaratıkları, robotlara dönüştürüyor işte bizim derneğimiz bu koşulların bir ürünü olarak ortaya çıkılabilebilir. Bu çözümlere direnen insanları, bu yolaşmaya, pasifize olmaya, toplumsal gelişmelerin dışında tutulmaya razı olmayan öğrenciler tek tek küçük olan güçlerini birleştirip bir çevre oluşturdular. Bu çevrenin tipik yanlarından birisi şu oldu. Bu öğrenciler körüklerini tanımlamak için klasik şekilleri, tüzükleri hapsetmek yerine daha rasyonel bir yaklaşımla benimsedi. Günlük somut görevlere ve ihtiyaçlara cevap verecek çalışma grupları ve sömestir boyunca yürütülecek çalışmalarını organize edecek çalışma komiteleri ya da grupları, birimlerini ve hiç bir özel yetkisi olmayan ama kendi içinde otomatik bir hareket serbestisine sahip

hip ve derneğin daha doğrusu öğrencilerin talepleri doğrultusunda yetkisini kullanabilen yönetim kurulları seçildi. Başkanlık, s. gibi bürokratik ve kariyerizmi, dar çıkar perspektifleri körükleyecek çözümler benimsenmedi. Özellikle herkesin, her eğilimin insanın söz ve yetki sahibi olduğu, yetki aldığı süreçte bu nedenle tüm öğrencilere karşı sorumluluğu, kimsenin birileri adına kariyer yapmasına izin verilmediği aksine her öğrenci arkadaşın sosyal ve toplumsal katkımının, müdahale etmesinin sağlandığı çözümler benimsendi, uygulanmaya çalışıldı.

Ve son genel kurulumuzdaki gelişme de bu yönde atılan yeni adımlarla derneğimizin tüzükleri ile sınırlı kalmasına değil, aksine kendisine ve somut koşullara uygun çözümleri benimseyecek şekilde, tüm arkadaşların ortak iradeleri sonucunda, tüzüklerin bilere uygun hale getirilmesi ile noktalandı, geliştirildi. Bu yönü ile de çıkış amacı olarak belirlediğimiz doğrultuda, adım attık. Bu anlamda, bu gelişmenin somutluy aydınlarının yetiştirilmesinde, toplumsal ve sosyal olgular karşısında pasif değil aktif ve mücadeleciler, düşünen insanların yetiştirilmesinde, bu ve benzeri kitlesel birliklerin, birer demokrasi okulu olarak işlev görmesi sağlanmıştır olmalıdır.

24 Mayıs 1987
Köln Fachhochschule'den
B.A. Yıldız

Beria beş yaşında

Türkiye Postası'nın 108. sayısında Beria Önger ile yapılan söyleşiyi okuyunca kuma geldi. Bundan beş yıl önce, dünyaya gelen kızına babamızın adını **"Beria"** koydum. Birkaç gün sonra konsolosluğtan bir davetiye geldi. Gittim. **"Senin çocuğun nüfusa kabul edilmeli. Nereden buldun bu katihi ismini. Sen biliyorsun kimdir Beria?"** Ben ismi ansklopoidler

vağçemem için aklı verdi. Ben ismini sürdürdüm. Ertesi gün tekrar gittim. İsmi kabul edilemezsin kardeşim. 50 adedi dosyalara yapıstırılacak etiketler. Ben gerekli parayı verdim ve etiketlerin hemen alınmasını istedim. Kapıcı 50 etiketi aldı. Ben de çocuğun nüfus cüzdanını aldım. Bu güçlüklerden sonra isme daha fazla ilgi duydum. Çünkü

Birlik içinde

Değerli emekçiler, ülkemiz bildiğiniz gibi tonlarımızın çarpık politikası ve faşist cuntanın sayesinde patron-ağasını, işlediği rayı tırmış vaziyettedir. Benim sınırlarımda 18 ay nöbet beklediğim yatanımda bir becekönü yaptırarak kadar yerm yok. Bu yüzden böyle giderse olmayacak da.

Değerli emekçiler, uyanalım ve uyardıralım. Ülkemiz satılıyor,

OKUYUCU ŞİİRLERİ

Geride kalan

"Bulutlar geçiyor başımızın üstünde
Güneşe kırın güneşin inat"
Ve tan ağarıyor sakaklarının üstünde
Çocuk yüreğimi yürüyor
Yağmurun ısladığı ormanda
Bir yanımda deniz, bir yanımda dağlar
İlk bir yeniliğin hüznü var elimizde
Dudaklarımız kanyon
Ve gözlerimiz çeliğe paslanmış bir karanlık
Nice yenilikler ki öğretti bize
Sıcak gözyaş döküyor
Saçlarımız dalgalanıyor rüzgarda
Dudaklarımız yeni, hüznülü bir farkıyla basılıyor.

Bir kayanın başına çıkıp
Doğan güneş bekliyoruz.

Bu acı

Kızılmağı taşısam yüreğime
Dicle'yi, Fırat'ı taşısam da oturuş ağlasam,
oturup ağlasam
ülkemin taşıya toprağıyla
bahara dırmuş ağaçlarıyla,
ve kızları-ogulları içkenede
ve kızları-ogulları genç
ölmüşlerde

kök ve keder
kaya ve öfke olan
ülkemin anaları babalarıyla.

Bu acı
adam eder insanı,
portakal çekirdeğinde
Akdeniz sevinci değil
ıdam ilimlerinin ağıdı
çorak toprakta
bir avuç tarlanın çığılı
ve sürgünler;
sırtından kerpiç köyler
sırtından yoksul pil-pırtı
ve aç çocukların bakışları.
Hey Anadolu'm
hay sen
ülkemi,
hey fabrika kıpırları
grevciler
zincirde okyanus dalgaları,
hey Kibele ana

Ne korkunç ve ürkütücü
Geride kalanlar, ölümler
Ölümler koro olmuş türkü
söylüyor
Bir marş bu eski bir yeniliğin
anlatıldığı
Yeni bir farkıyla basılıyor
şimdi.

E.Pinar Toksun

Hep beraber

bir şiir yazacağım
adını sen koyacaksın
ballar peteklerden akacak
diller ballardan tatlı
pırlı pırlı gözleri olacak
tatmadığın bir rahattık
huzurla dolacaksınız
ellerinde tutacaksınız
komşunun sevdiğin
kuşlarla cıvılayacaksınız
yolları döküleceğin
kendini göreceksin
binlerce insanın
biz vantz be diyecessin
vanz etmiş ruhuzla
safın gülecek sıkıştıracağını
kabin gülecek komşun
gülecek
yürüyeceksin üstüne zalimin
tefecinin patronun ağarın
korku ne ölüm ne
kurtuluş diyecessin
şanda bu şerefte bu
gözlerin şimşek yurmuşun
balyoz
saflandırdıkları gibi
eşitlik özgürlük ekmeğin başı
diyen...

Kenan Sönmez

Kafesli dünya

Şu güzelim dünya
Gözlerini açtığı zaman
Her insan gibi,
Hayvanlarda kufesli
Nerden bilisin katli
dünya
Kimi kuş kafeste,
Kimi hayvan demirler
arasında
Özgürlüğü gitmiş hüznülü
uçamıyorlar
yürüyemiyorlar.
İnsanın suç işler kafeste
Hayvanların suçu yok
Ama yinede kafeste
Yok bu dünyada canlılara

ETİD'in düzenlediği konser
20.6.1987 günü saat 19.30'da
Saalbau Essen'de. Fiyatı: 10,-
DM Tel: 0201- 223662.

Alman Sendikalar Birliği'nin düzenlediği DİSK'le dayanışma gecesi 18 Haziranda Köln'de

DİSK'e özgürlük sesine sesimizi katalım

18 Haziranda Köln'de DGB Genel Merkezi tarafından düzenlenen DİSK'le dayanışma gecesinde DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk konuşmacı olarak katıldı. Abdullah Baştürk'e geç pasaport verilerek Cenevre'de Baştürk onuruna verilcek resepsiyona katılmasının engellenmesi Avrupa Sendikalar Birliği Konferansı (ETUC) tarafından sert bir dille kinandı.

Dayanışma gecesi ile ilgili olarak DGB Genel Merkez. Yabancılar Sekreteri Mete Atsu bir çağrı yayımlayarak geceyi katılımı yansıtsın olmasının önemi vurguladı. Çağrıda şöyle deniyor:

"Bilindiği üzere İstanbul'da 23.12.1986 tarihinde bir askeri mahkeme sendikacılara toplam olarak 6,5 milyon lirası kapsamasına alan hapis cezasını uygun görmüştür. Geçmiş yıllarda ve günümüzde kısıtlanan sendikal hak ve özgürlükler, politik kısıtlamalara ek olarak bir de çalınan, emeğin sağ kitlelerin sefaletle itilmeleri eklenmiştir. Sendikalar açısından Avrupa Toplu İşçi Örgütleri Ekonomik Kısıtlamaları Derneği bir kuruluş değildir. Aksine, sendikaların yerlerini aldıkları politik-ekonomik ve demokratik bir toplumdur."

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Köln'de

18 Haziran günü biraraya gelecek olan F.Almanya'daki Türk işçileri ile Alman arkadaşları, Türkiye'nin günümüzdeki sosyal-politik-ekonomik-sendikal konumunu protesto ederek, Türkiye'de yönetimi elinde tutanlara karşı olduğu gibi, onları Avrupa'daki muhataplarına da seslerini duyuracaklardır. Bu nedenle DGB'nin ilk kez sorumluluğu üstlene alarak DİSK ile ortaklaşa düzenlediği gecemize katılımın yoğun olması ayrı bir önem taşımaktadır."

Geçen sayımızda DİSK Avrupa temsilcisi Yücel Top ile bir söyleşi yayımlanmış. Bu sayımızda da, DGB-DİSK gecesinin organizasyon komitesinde yer alan DİSK'li sendikacılar Yaşar Arkan ve Turhan Ata'nın dayanışma gecesi ile ilgili gazetemiye verdikleri demeçleri yayınlıyoruz.

Yaşar ARIKAN

"18 Haziran'da yapılacak olan DİSK ile DGB'nin sendikal hak ve özgürlükler gecesinin önemi bir kaç noktada sıralayabiliriz: DGB ilk kez yurtdışındaki DİSK'li sendikacıların da içinde bulunduğu bir gece düzenliyor. Bu gecenin düzenleme komitesinde Türk-İş temsilcisi Mete Atsu da yer alıyor."

DGB'nin daha birkaç ay önce yayınladığı merkez gazetesinde, bir yurtdışındaki sendikacılar için olumsuz yazılar yer alıyordu. Bugün bu noktaya gelmiş olmaları olumlu buluyoruz. Ancak bu olumsuzlukla birlikte, hâlâ önemli eksikliklerin ve olumsuzlukların da varlığını sürdürdüklerini vurgulamak isterim."

Öte yandan, DİSK ve üye sendi-

kalarn yöneticileri DİSK'in kapatılması ve yöneticilerinin cezalandırılmasından sonra, sendikal hak ve özgürlükler gecesinde, Genel Başkanımız Abdullah Baştürk'in de katıldığı toplantıda biraraya gelecektir."

Biz 12 Eylül 1980 darbesinden sonra yaşamaları yurtdışında sürdürmek zorunda kalan sendikacılar bu olanağı iyi değerlendirmek zorundayız."

Bugün DİSK ile dayanışmayı yükseltmek önemli bir görev olarak tüm ilerici güçlerin önünde duruyor. Şimdi DİSK'in ulusal ve uluslararası dayanışmaya daha çok ihtiyacı var. Uluslararası dayanışmanın yükseltilmesi için, her türlü olanağı en iyi biçimde değerlendirecek, cıttan ve Özal'nı oyununu bozmayız."

Bütün yurtseverler, sosyalistler, demokratlar, ilerici DİSK'li gecesine omuz verelim."

DİSK'e özgürlük sesini sesimizi katalım."

Turhan ATA

Federal Almanya'da, ilk kez DGB'nin Genel Merkez düzeyinde katılmaya gerçekleştirilen ve DİSK Genel Başkanı Sayın Abdullah Baştürk'ün de konuşmacı olarak katıldığı bu dayanışma gecesinin

püfhesi değişik yanıtları büyük bir önemi olduğunu belirtmek istem. DGB Genel Merkez Yürütme Kurulu üyesi bayan Lise Buriss ve Avrupa Sendikalar Konferansı Politik Sekreterlerinden Fritz Rasch'in de konuşmacı olarak katıldığı DİSK'e ve Türkiye demokrasi güçlerine karşı bu sayık yaklaşımı 12 Eylül'den bu yana aradan 7 sene geçtikten sonra yapılmış birde çok anlamlıdır."

Diğer yandan bu toplantının ülkemiz halkının demokrasiye olan özlemi sendikal hak ve özgürlüklerin yeniden kazandırılması mücade-

bir konu ise, Türkiye'de işçilerin göçmen işçi örgütlerinin DİSK'le dayanışma konusunda bugüne kadar olduğu gibi bu dayanışma toplantısında da gösterdikleri açık destek altı çizilecek ve alkışlanacak bir tavır olarak burada belirtilmesi gerekiyor. Şüphesiz geniş boyutlu düşüncülerle ele alınması gereken bu dayanışma toplantısının DİSK'in ve Türkiye'deki sendikal hareketin geleceği ile de sıkı sıkıya bağlı olduğunu gözardı etmeden gecenin bitiminden sonraki süreç içinde ele alınarak politik değerlendirilmesini yapılacak inancındayım."

Türk Dil Derneği kapatıldı

Eski Türk Dil Kurumu üyelerince kurulan Türk Dil Derneği'nin faaliyetleri Ankara Valiliğine "Kuruluşu yasak demeklerden olduğu gerekçesiyle" durduruldu. 18 Nisan tarihinde Ankara Valiliğine kuruluş belgesi verilen dernek, yine 4 Haziran tarihinde gönderilen bir yazı ile faaliyetten men edildi."

Valiliğin faaliyetten men gerekçesinde, Türk dilini bilimsel yoldan araştırarak, tanıtmak ve yaymak görevinin Türk Dil Kurumuna ait olduğu, böyle bir yetkinin bir demekte sürdürülmesinin söz konusu olmayacağı belirtilerek, böyle bir demerin kurulmasının yasak olduğu söyleniyor."

Diğer Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Cevat Geyik, demerin faaliyetini durdurulması ile ilgili şöyle bir açıklama yaptı: "Anayasa aydın bir gelecek için demerin faaliyetini durdurmak demeyi insan haklarına aykırıdır. Bunun için tek tek, tek tek, tek tek bakmak"

Enerji işçileri yemek boykotu yaptı

TEK, DSI, İller Bankası, Elektrik İşleri Etüt idaresi ile Simel Limit Şirketi'nde çalışan toplam 100 bin dolayındaki işçinin toplu sözleşme görüşmelerinde, Tes-İş Sendikası ile Kamu İşveren Sendikası Türk-Kamu Sen arasında bir anlaşma sağlanamaması üzerine işçiler yemek boykotu yaptılar. İstanbul'da TEK'e bağlı tüm işyerlerinde yemek boykotuna katılan işçiler, çalışma ve yaşam koşullarının çok kötü olmasından dolayı şikâyetlerini dile getirecek, sözleşmelerinin biran önce yürürlüğe girmesini istediklerini, aslında sözleşme ile gelecek hakların da hayat pahalılığı karşısında bir anlam taşıyacağını belirttiler."

Okullarda muhbirlik yaygınlaştırılıyor

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, okul müdürü ve öğretmenlerden öğrenciler hakkında rapor düzenlemesi, bu bilgileri bakanlığa bildirmesini istedi. Milli Eğitim Bakanlığı'nun 14 Ocak 1987 tarihinde 7130-11/87 sayılı "gizli" talimatla ileren Milli Eğitim Müdürlüklerine gönderdiği yazıda, bakanlığa bağlı orta dereceli okullarda sırası gördüğü ve faaliyetlerin rapor edilmesini talep etti. Bakanlığın bu istemi ile muhbirlik okullara kadar yaygınlaştırılmış oluyor."

"Gizli" talimatla, "Devletin bu-

tünlüğüne yönelik yıkıcı faaliyetlerde, bilhassa öğretim kurumlarında gençlerimiz yönelik faaliyetlerde bir artış görüldüğü anlaşıyor. Bu nedenle öğretim kurumlarımızda yansması muhtemel aşırı siyasi görüşler, devlete karşı bütün yıkıcı hareketler hakkında durum tesbitine ihtiyaç duyulduğundan Ocak 1987 tarihinden itibaren derun değerlendirmesi yapılması daha sonraki aylarda, Ocak 1987'deki duruma göre gelişmelerin olup olmadığının da eklenerek rapor hazırlanıp bilgi verilmesi gerekiyor." deniyor.

Prof. Mete Tuncay'ın Bremen'de yaptığı konuşma

Türkiye'de üniversitelerin geçmişi ve bugünü

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi öğretim üyelerinden Profesör Mete Tuncay 17 Mayıs tarihinde, Bremen'de Türkiye'de üniversitelerin geçmişi ve bugünü ad altında bir seminer verdi. Profesör Mete Tuncay, 1402. Sıkıyönetim Yasası ile görevden alınan yetkin bilim adamlarımızdan Prof. Mete Tuncay'ın seminerde yaptığı konuşmayı yayınlıyoruz.

tedir. Amaç gerçekleştirmek, üniversitelerde disiplinli çalışmaları sağlamak, fakat öğretim ve araştırma kalitesini çok düşürmüştür."

Türkiye'de 20-24 yaş grubunun okullaşma oranı yüzde 6,3, ABD'den 9, Batı Avrupa'dan 5 kat daha

21. asrın eşiğinde

Ali SÖYLEMEZOĞLU

12 Mart döneminin başbakanlarından Ferid Melen gene-

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi öğretim üsü Prof. Dr. Ferid Melen, 17 Mayıs tarihinde, Bremen'de Türkiye'de üniversiteyi gelişimi ve bugünü adı altında bir seminer verdi. Prof. Dr. Ferid Melen, 1402. Sıkıyönetim Yasası ile gidenen alınan yetkili bilim adamlarımızın birli. Mete Tuncay'ın seminerde yaptığı konuşması yayımlıyoruz.

Türkiye'de cumhuriyet ilan edildiği zaman, bütün ülkede bir çok İstanbul Üniversitesi vardı. Edebiyat, fen, hukuk, tıp fakültelerinden oluşan bu kuruluş, gerek bilimsel gerekse idari olarak zayıf idi.

CHP, ülkede tek parti yönetimi kurduktan sonra, eğitimi bir reform propagandası haline getirmek istedi ve özelliğince dayanarak buna karşı direnmeye çalışan üniversiteyi 1933'te kapattı. Yöneticileri öğretim üyeleri tarafından seçilme yerine hükümet tarafından tayin edilen yeni bir üniversite kurdu. Fakat Nazi Almanyası'ndan kaçan 40 kadar profesörün üniversiteye alınması, eğitim kalitesinin düşmesini önledi. Hatta bazı bölümlerde yükseltti. 1946'da çok partili yaşama geçilmesiyle birlikte, üniversiteye yeniden tüzel kişilik ve bilimsel özellik tanıdı. Ankara, İstanbul, İzmir ve Erzurum'da yeni üniversiteler açıldı. 1960 devrinde öğretim üyeleri arasında, sonradan genel alınan bir tasfiye yapıldı, ama aynı zamanda hazırlanmış olan yeni anayasanın ruhuyla uygun, yeni anlayışta bir üniversite kamunu yapıldı.

1968 olayları, Türkiye'de toplumsal huzursuzluklarındaki üniversitenin sorumluluğu bir anlayışla başlatıldı. 12 Eylül 1980 askeri darbisi yapıldığında, üniversite askeri işlemleri son yıllar boyunca önemli bilimsel araştırmaya başlanılan enişmiş ve öğretim düzeyini yer yer yükseltmişti.

Üniversitenin yanında, bir daha geniş öğrenci kitlesi olan akademiler ve yüksek okul sistemleri vardı. Asken yönetim zamanında bütün yüksek öğrenim kurumları "terörizmin seralanı" sayılarak, bir kışla disiplini içinde biraraya getirilmek istendi. 1981 yılında kaldırılan YÖK ve sonradan yapılan yeni kuruluşla değişiklikler varlan sonucunda, çeşitli gelişmelerden dolayı kurulların enaşa bir çizide birleştirilmesi (sefalete eğilimi) oldu. Eski özerklik iktisat, sorumsuzluk ve denetimsizlik diye nitelendirildi. Yeni başka üniversiteler açıldı

ve öğretim üyelerinin buralarda çalışması zorunlu hale getirildi. Uygulamada, cezalandırılmak isteyenler, tasarıya gönderildi. "Reformation" olarak sunulan bu değişiklikler gerçekle "deformation"dan başka bir şey değildi. Eleştirildiği düşünmeye kapalı bazı öğretim üyeleri, öğrenci etiyemlini kıskırtıcıları iddia ederek sorgulaması sonucunda, sıkıyönetime isten atıldı. Benim de aralarında oldu. Güne bu gibi kimselerin, bir daha kamu görevlerinde çalıştırılmaları yasaklandı. Üniversitelerin bu yolla kovalanılan sayısı 70 civarında oldu. Yasal güvenceleri kaldırıldı daha değişik akademik türbüllere dönüştürüldü. 150 kadar öğretim üyesi, öğretmen elmanı da rekorlar için uzağıştırıldı. Bu olaylar karşısında, 30 dolayında bilim adamları üniversitelerin istifa etti. Her üç grupla birlikte, kendi alanlarında en iyileriyle.

Yeni YÖK modeli, hemen tümüyle cumhurbaşkanı tarafından atanan yöneticilerle işletmekle oldu. Her bir üniversite içinde de, bölüm başkanlarına kadar bütün yöneticiler yukarıdan tayin edilmek

tedir. Anlaşılacağı gibi, üniversitelerde kışla disiplini sağlandı, fakat öğretim ve araştırma kalitesi çok düştü.

Türkiye'de 20-24 yaş grubunun okullaşma oranı yüzde 63, ABD'de 9, Batı Avrupa'da 5 kat daha zayıf. Dolayısıyla, daha çok öğrenici almak gerekmektedir. Fakat lisans eğitimi seviyesi düşüklüğü nedeniyle, her bir üniversiteyi geçen yaklaşık 100.000 öğrencinin belki ancak onda biri, gerek bir üniversite öğrenimi için gerekçeli nitelikler taşıyabilmektedir. Öte yandan, öğrenim üyeleri de nitelik ve nicelik olarak çok eksiktir. Üniversitelerin dogmatik bilgi hamallığı merkezli değildi de, belli dallarda eleştirilirdi, yaratıcı düşüncenin öğrenilebilir yerler haline getirilebilirdi için bir an önce YÖK uyarılarına önemlisi zorunludur. Bunun işi, akımdan sabaha gerçekleştirebilmek kolay bir yolu yoktur.

Açılan tasarı üniversitelerden kapatılması ve akademilerle yüksek okulların yeniden üniversitelerden ayrılmaları, pratik olarak artık mümkün değildir. Orta öğretime mesleki-teknik eğitime ağırlık verilerek, üniversite kapıları zorlayarak adayları azaltılmalı ve hiç değişil bir süre, kontenjanları artırılmalıdır.

Alınabilecek en doğru tedbir, uzun dönemde öğretim üyelerinin sayılarının ve niteliklerinin yükseltilmesinin çaresini bulmak gibi olur. Halen akademik yükselmeleri için doktorandan başka bir objektif ölçü kalmamıştır. Eksikliği, deontik tezden (habilitasyon) ve profesörlük takdim çalışmaları (dissertation) yeniden koyalırdı. Kurulacak özerk bir Bilimler Akademisi aracılığı ile buralarda bir standart denetimin yapılması doğru olur. İş, özünmetine ilkelerine göre, aşın merkeziyetçilikten de kaçınılmalı yeniden örgütlenebilir ve üniversite sisteminin sürekli tamamen başı boş olan öğrenci kontenjanlarını ülke ihtiyaçlarına göre ayarlamak ve geleceğe yönelik plan ve projeler yapmakta görevlendirilmelidir.

Türkiye'nin geleceğinin en önemli güvencelerinden biri, potansiyel (plürist), hoşgörülü, yaratıcı ve eleştirel ruha sahip üniversite öğrencilerinin yeniden kurulması olacaktır.

Prof. Dr. Ferid Melen, 17 Mayıs tarihinde, Bremen'de Türkiye'de üniversiteyi gelişimi ve bugünü adı altında bir seminer verdi. Prof. Dr. Ferid Melen, 1402. Sıkıyönetim Yasası ile gidenen alınan yetkili bilim adamlarımızın birli. Mete Tuncay'ın seminerde yaptığı konuşması yayımlıyoruz.

Türkiye'de cumhuriyet ilan edildiği zaman, bütün ülkede bir çok İstanbul Üniversitesi vardı. Edebiyat, fen, hukuk, tıp fakültelerinden oluşan bu kuruluş, gerek bilimsel gerekse idari olarak zayıf idi.

CHP, ülkede tek parti yönetimi kurduktan sonra, eğitimi bir reform propagandası haline getirmek istedi ve özelliğince dayanarak buna karşı direnmeye çalışan üniversiteyi 1933'te kapattı. Yöneticileri öğretim üyeleri tarafından seçilme yerine hükümet tarafından tayin edilen yeni bir üniversite kurdu. Fakat Nazi Almanyası'ndan kaçan 40 kadar profesörün üniversiteye alınması, eğitim kalitesinin düşmesini önledi. Hatta bazı bölümlerde yükseltti. 1946'da çok partili yaşama geçilmesiyle birlikte, üniversiteye yeniden tüzel kişilik ve bilimsel özellik tanıdı. Ankara, İstanbul, İzmir ve Erzurum'da yeni üniversiteler açıldı. 1960 devrinde öğretim üyeleri arasında, sonradan genel alınan bir tasfiye yapıldı, ama aynı zamanda hazırlanmış olan yeni anayasanın ruhuyla uygun, yeni anlayışta bir üniversite kamunu yapıldı.

1968 olayları, Türkiye'de toplumsal huzursuzluklarındaki üniversitenin sorumluluğu bir anlayışla başlatıldı. 12 Eylül 1980 askeri darbisi yapıldığında, üniversite askeri işlemleri son yıllar boyunca önemli bilimsel araştırmaya başlanılan enişmiş ve öğretim düzeyini yer yer yükseltmişti.

Üniversitenin yanında, bir daha geniş öğrenci kitlesi olan akademiler ve yüksek okul sistemleri vardı. Asken yönetim zamanında bütün yüksek öğrenim kurumları "terörizmin seralanı" sayılarak, bir kışla disiplini içinde biraraya getirilmek istendi. 1981 yılında kaldırılan YÖK ve sonradan yapılan yeni kuruluşla değişiklikler varlan sonucunda, çeşitli gelişmelerden dolayı kurulların enaşa bir çizide birleştirilmesi (sefalete eğilimi) oldu. Eski özerklik iktisat, sorumsuzluk ve denetimsizlik diye nitelendirildi. Yeni başka üniversiteler açıldı

ve öğretim üyelerinin buralarda çalışması zorunlu hale getirildi. Uygulamada, cezalandırılmak isteyenler, tasarıya gönderildi. "Reformation" olarak sunulan bu değişiklikler gerçekle "deformation"dan başka bir şey değildi. Eleştirildiği düşünmeye kapalı bazı öğretim üyeleri, öğrenci etiyemlini kıskırtıcıları iddia ederek sorgulaması sonucunda, sıkıyönetime isten atıldı. Benim de aralarında oldu. Güne bu gibi kimselerin, bir daha kamu görevlerinde çalıştırılmaları yasaklandı. Üniversitelerin bu yolla kovalanılan sayısı 70 civarında oldu. Yasal güvenceleri kaldırıldı daha değişik akademik türbüllere dönüştürüldü. 150 kadar öğretim üyesi, öğretmen elmanı da rekorlar için uzağıştırıldı. Bu olaylar karşısında, 30 dolayında bilim adamları üniversitelerin istifa etti. Her üç grupla birlikte, kendi alanlarında en iyileriyle.

Yeni YÖK modeli, hemen tümüyle cumhurbaşkanı tarafından atanan yöneticilerle işletmekle oldu. Her bir üniversite içinde de, bölüm başkanlarına kadar bütün yöneticiler yukarıdan tayin edilmek

21. asrın eşliğinde

AAI SÖYLEMEZÖĞÜ

12 Mart döneminin başbakanlarından Ferid Melen generallerin Süleyman Demirel hükümetini devirmesi hakkı göstermek için "eğer askeri müdahale olmasaydı komünistler ülkeyi ele geçirecek ve türk halkını Sibirya'ya sürecektik" demişti. Bu iddia gülünç gelebilir. Fakat sorusu bir gerçek ki askeri darbeleri temize çıkarmak için bu tür korkutmacalar hep yapıldı ve belli ölçüde etkili de oluyor.

Korkutmaca edebiyatı Kenan Evren yeni bir çeşitleme daha ekledi: İrtica geliyor! Ferid Melen, sonra sızi Sibirya'ya sürerler diyerek sola karşı olanları yarına çekmeye çalıştı. Evren ise "İrtica geliyor" diye Kemalistler, tok fikirleri yakın olanları, özellikle de aydınları yarına çekmeye çalıştı. Ufuk Güldemir "Çevik Kuvvetin Güldesi" isimli kitabında (s. 161) bu taktiğin ABD kaynaklı olduğunu, RPerle tarafından önerildiğini açıkladı. Daha sonra generali Rabita örgütü ile işbirliği yapıyor kanıtlanan Evren'in ikiyüzlülüğü iyice belli oldu, fakat yine de çıkışlarını etkisiz kaldığı söylenemez. Ramazan boyunca gazetelere yayılan olaylar dini aklamak memleket için en büyük tehlike gibi göstermek isteyenlerin işine yaradı. Oruç tutmayanların karşılaştıkları zorbalık 100, yil üniversitede işlenen cinayetin teklil bir olay değil, bir sadırlar zincirinin en kanlı halkası olduğu izlenimini uyandırdı.

Milli Gazete'de Adilipak Van'da işlenen cinayetin tasvip edilemeyeceğini, alıyan mahkum idamesine gerektiğini yazdı. Bir provakasyon ihtimaline işaret etti. Fakat yine de bir çok yurttaşın kendi kendine soruyor: Dindarlara dindar olmayanların aynı ülkede özgürlük içinde birarada yaşaması mümkün mü? Yoksa, millarist çevrelerin kamuoyunu inandırarak istedikleri gibi, birbirimizi boğazlamamız önlemek için tepemize el sopak bir çekiş mi gerekiyor?

Eskiden islamiyetten yüz çevirenler idama cezalandırılmış. Katolik kiliseleri dogmalardan benimseniyor, emirlerine uymayan yüzbuğüne insanı diri dıktırılmış. İngilizyon işkencesi denildi mi zilçiler bile işkencenin en ağır acı geliyorsa, boşuna değildi.

İleri görüşlü müslümanlar baskı ve tehditle insanları namaz kılmaya, oruç tutmaya zorlamaları anlamsızlığını görüyorlar. İnamadığı halde ve sırf cezalandırılmaktan korktuğu için "Ehîmüddin müslümanım" diyen, oruç tutup namaz kılan bir insandan kime ne fayda geleceği? Fikir ve inançların kabul ettirilmesi çalışması toplumda ikiyüzlülüğü ve sahtekârlığın yaygınlaşmasını başka bir işe yaramıyor. Tehdit ve zorbalığın fikir ayrılıklarını, inanç meselelerini çözümünde bir araç olamayacağı artık hiçbir yarıncı anlamaya meydan bırakmayacak biçimde açıkça söylemek gerekiyor. Müslümanlar dindar olmayanlara karşı zorbalık yapamaması ilkesel olarak reddettikleri kamuoyuna açıklarsa "İrtica geliyor" diye inanırları inanmayanın birbirine düşürmek isteyenlerin oyunlarını da boşa çıkarmak olur.

İspanya'da Boşajçıyın dağıtıldığı 128 yıl önce. İslam Anskilopedisi, Osmanlı idaresinde mürtedlere (İslamiyetten ayrılanlara) ölüm cezası verilmeye adedire 19. yüzyıl ortasından itibaren son verildiğini yazıyor. 21. yüzyılın eşliğinde inanç ve fikirlerin başkalarına zorla kabul ettirmeye kalkışanlara Türkiye halkı destek verir mi?

engellenmişse Bilal'in dahiyane bir olay olduğunu vurgulayan Har kort, 1930 yılıardaki Türkiye ve Almanya'nın aydınlarının arasındakı sıkı işbirliğinin bugünlerde yaşanmadığını belirtir, yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan aydınların selamlarını getirmekten gurur duyduğunu söyledi ve konuşmasını şöyle tamamladı:

"12 Eylül'den sonra 7 kez Türkiye'ye geldim. Şi davaları ilgiliydi. Bu sefer, Bilal'in sertifikası töreni, gelmemizin en güzel nedeni oldu. Hep böyle nedenlerle geldik istiyoruz. Bu salondaki insanlarımız, demokrasi mücadelesi içinde uyanık ve yakın olan kurum, anonim şirket demokratik bir araç değildir gibi geliyor bana."

Bir ülkede bilim ve eğitim görevlerinden bu kadar çok kişi uzaklaştırılmışsa, aynı zamanda öğrencilerin devlet okullarında bilimsel doyurulması YÖK gibi bir kurulla

Eski çalışma arkadaşları "Der Spiegel"de yazarı suçladı

Wallraff cevaplıyor

15 Haziran 1987 tarihli "Der Spiegel" dergisi kapaktan "Yazar Wallraff saldırılara hedef oluyor - Türkler ifsaatta bulunuyorlar" bandı ile duyurduğu iki mülakat yayınladı. Derginin giriş yazısı dışında tam sekiz sayfa bu konuya ayrılmış.

Ali isimle kaçak işçi olarak çalışabilmesi için Wallraff'a bir süre pasaportunu ve diğer belgelerini veren Levent Sinirlioglu yazarı sırf kendi kişiliğinin propagandasını yapmakla ve cebini doldurmaktan başka bir şey düşünmemek suçluyor. Kamuyu önünde demokrasisi ve eşitliği savunan Wallraff'ın yanında çalışanlara son derece antidemokratik ve eşitsiz davrandığını öne sürüyor. Sinirlioglu ayrıca kitabın satışından kazananların nasıl kullandığı konusunda kendisinin de söz sahibi olması gerektiğini de iddia ediyor. Sinirlioglu'nun yansın Wallraff'a yazan eden Türklerden biri daha yazan bir süre için Duisburg'a açtığı "danışma bürosu"nun bir organizme zedelediğini öne sürerek bir takım suçlamalarda bulunuyor.

Günter Wallraff Der Spiegel dergisinin son sayısında kendisine yöneltilen ağır suçlamaları "politik bir santaj oyununun uzantısı" olarak değerlendirdi. Günter Wallraff Türkiye Postası'na şu açıklamayı yaptı: Bu iki eski yardımcımın tep-

Günter Wallraff, Ali-Levent Sinirlioglu ile.

neltilen ağır suçlamaları "politik bir santaj oyununun uzantısı" olarak değerlendirdi. Günter Wallraff Türkiye Postası'na şu açıklamayı yaptı: Bu iki eski yardımcımın tep-

kesini insani açıdan anlamaya çalışıyorum. Ama bence yalnız kişisel olarak değil, bağlı oldukları politik grup açısından da inandırıcılıklarını böylece tündün yitirdiler. Birlikte çalıştığım herkesin olduğu gibi bu insanların da parasal isteklerini yerine getirmeye çalıştım. Ancak politik santaja boyun eğmem düşünülmezdi. Ben yazarığımın ve "En Altakiler" kitabıyla filmin başarısının Türkiye'deki tüm demokrasi güçlerine yarar dokunmasını istedin. Burada yıldır politik savaşım veren beni

Bir anlamda içinde yaşadığımız dünyanın maskesini indiren Wallraff'ın hakettiği fatura bu olmamalıydı. Sağduyu sahibi hiç bir yurttışımızın ve demokratik kuruluşların Siirlioglu ve arkadaşlarının tavırlarını anlamalarına olanak yok.

çok tehlikeli dönemlerde desteklemiş olan Türkiye'deki sendikacı arkadaşlarımız katıldığımız toplantılarda sosyal faşist ve hain olarak karalamaya çalışan küçük bir grupçuğun tekeline girmek niyetinde değildim. Bunu öğrendikleri andan beri çeşitli tehditler savuruyorlardı.

Bu olay benim için yazarak yaşamımda şimdiye dek rastlamadığım bir darbe, maddi olanakları çok geniş olan Der Spiegel gibi bir yayın organı onlara herhalde uygun bir intikam aracı gibi göründü. Ama biraz zaman kayıbdan başka çalışmalarına bunun en küçük bir etkisi olmayacak. Şu sırada yeni Türkiye'de işçileri konu alan ikinci bir kitabın hazırlıkları içindeyim. Bu grupçuktan kopmuşumdan beri duyumsama fonu ve Duisburg'daki yerleşim merkezi projeleri tüm bürokratik engeller karşın daha sağlam temeller üzerinde duruyor. Bu dönemde de beni destekleyen, telefona, mektupla bana desteğini ileten Türkiye arkadaşlarına teşekkürü bir görev biliyorum."

Bonn'da 110 bin barış savaşçısı yürüdü

Soner GÜRLER

13 Haziran cumartesi günü baş girişimi Bonn'un Hoffsanger parkında 110 binin üzerinde başgünün katıldığı bir gösteri düzenlendi.

Sabahın erken saatlerinde başlayarak şiddetli yağmur altında ve bir çamur denizine benzeyen çimen alanda 110 binin üzerinde kişinin bir termonükleer dünya savaşının sonucu yerle bir olmasına karşı yürüttükleri gösteri akşam son buldu.

Özellikle ABD Başkanı Reagan'ın Batı Berlin'de bulunduğu bir sırada, Federal Almanya başkanı Bonn'dan yükselen bu güçlü ses, Bonn hükümetinin artık manevra yapabileceğini gösteriyordu. Bundan kısa bir süre önce Sovyetler Birliği'nin "çifte 0" diye bilinen mevcut atom roketlerini yoketmeyi amaçlayan önerilerine evet fakat Amerikan roketleri yerine Alman roketleri diyen Federal hükümetin Başbakanı Kohl ve kabinesi Bonn'daki konuşmacılardan yanıtını alıyordu.

Alman Sosyal Demokrat Partisi SPD'nin yeni başkanı adayı Vogel, "Savın başbakan, ben ve partim eşersiz, fakatsız bir silahlanmayı savunuyoruz, sayın Gorbaçov'un 'dünya barışı için yeni bir düşünce gerekir' şeklindeki görüşlerini ye-

SPD Başkanı Vogel.

Yeşillerin milletvekili Petra Kelly, kendi partisi Yeşiller ile birlikte sosyal demokratların içindeki bazı kesimleri kastederek, "insanlığın varoluşu ile yokoluşu sarkonusu, bırakın kendinize politik yatırım yapmayı" diye sesleniyordu kürsüden. Federal Almanya'daki gerici ve faşist iktidarlara karşı aldığı tavıyla da tanınan Petra Kelly "NATO'nun etki alanının NATO üyesi olmayan ülkelere de kaydırılması düşünüyor. Biz buna da kesinlikle karşıyız, barış sadece belirli bir ölünün sınırları içerisinde savunulamaz. Federal hükümet gerici ve faşist hükümetlerin iktidarda olduğu ülkelere yardımı derhal durdurmalıdır. Örneğin Türkiye'deki demokrasiler ve Kürt halkına soykırım uygulamaları."

ny ve insan hakları kopmaz ilişkilerle birbirine bağlıdır" sözleriyle örnek veriyordu.

Bonn gösterileri bir kez daha komünistlerden dindarlar kadar büyük bir kesimin başı için kol kola meydanlara çıktığını gösterdi. Başın karşı güdünün son zamanlarda analandaki dünya görüşündeki farklılıklar göstererek, başın hareketini bölme parçalamak için yürüttükleri psikolojik savaşın bir sonuç vermediği protestan kilişesinden Dorothea Söller'in sözlerinde dile geliyor.

"Tann açık, yoksulluk ve hastalık değil, tek insanlar, sıhhat ve varlık bir yaşam ediyor. Biz bu istem etrafında aynı politik görüşlerden insanlarla mevcut nükleer silahların çöpe atılması, yerlerine yenilerinin konulmasını için sürdürdüğümüz savaşına devam ediyoruz ve edeceğiz. Sovyetler Birliği'nin son zamanlarda silahsızlanma için getirdiği vaatlere değer veriyoruz. Sayın Kohl, bizim ölümümüz üzerinde silahlan Sovyetler Birliği değil, biz kaldıracak. Ökeme üzerinde silahlan, nükleer başlıklı roketleri kaldırmayız, bu bizim savaşız bir dünyaya katkımız olmadır, bu bir zorunluluktur."

Federal Almanya'nın değişik yörelerinden başkanı Bonn'a, özel tren ve otobüslerle gelen 110 binin üzerinde gösterici yavaş yavaş alında değişik müzik enjyonları sun-

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Nurten Bacı

Bacı sözleri: "Büyük kız kardeş, abla" olarak tanımlanıyor. Anadolu insanı büyük-küçük kız kardeş ayrımı yapmıyor. Onun için bacı kız kardeş. Büyük kız kardeş te bacidir; küçük oğlan da. İşçilerde de görülmüyor bu ayrım. Kadın işçiler kendilerini büyük ya da küçük oğlan, erkek işçilerin bacıları oluyorlar. Ne ki, işçilerde "bacı" kavramı nicedir iyiden iyine anlam değişikliği, değişiyor. Oslar için şimdi bacı, salt bir kardeşliği, kardeşliği, bir kan bağıını ifade etmiyor; bundan çok daha kerde bir anlam, örneğin bir "kader birliği"ni, bir "Kavga ortaklığı"ni, nasıl desek düpedüz bir "yoldaş"lığı ifade ediyor, keriyor.

İşte bu durum için ve bacı-kardeş eli ele, omuz omuza giren kavgalar yaman olur.

...

Yıl: 1970

Gün: 11 Haziran.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 274 Sayılı Sendikalar Yasası değişikliği tasarı kabul edildi. Değişiklik, ilk bakışta anlaşılması zor bir karışıklıkla DISK'i kapsamayı içeren bir değişiklik ve yapılan bu değişiklikle DISK kapatılabilmirdi.

Gün: 12 Haziran.

DISK Genel Başkanı Kemal Türkler bir basın toplantısı düzenledi. Sendikalar yasasında yapılan değişikliklerin DISK'i kapsam-

İşçilerin zor bir karşılıklı DISK kapatmaları için değişik liktir ve yapılan bu değişiklikle DISK kapatılabilir.

Gün: 12 Haziran.

DISK Genel Başkanı Kemal Türkler bir basın toplantısı düzenledi, sendikalar yasasında yapılan değişikliğin DISK'ı kapatmaya yönelik bir değişiklik olduğunu açıkladı, kamuoyunu ve ilgilileri uyardı. "İşçi sınıfımız DISK'ın kapatılmasına izin veremeyecektir." dedi.

Gün: 13 Haziran.

DISK yöneticileri, bağlı sendikaların yöneticileri ve DISK'e ait tüm işyeri temsilcileri, konuyu görüşmek ve gerekli kararları almak üzere Spnrv ve Sergi Sarayı'nda toplandı. Toplantıda, olayı protesto amacıyla İstanbul'da bir yürüyüş ve miting düzenlenmesi kararlaştırıldı.

Gün: 14 Haziran.

İstanbul Valiliği işçilerin yürüyüş ve miting yapma istemini kabul etmedi, başvuruyu geri çevirdi.

Gün: 15 Haziran ve günlerden pazartesi ve sabah ve güneş doğdu doğacak.

100 binin üstünde işçi İstanbul, Gebze ve İzmit'te ve birden fabrikaları boşaltıp meydanları dolduruyor. İstanbul İşçisi Be-yazıt Meydanı'nda buluşmak üzere üç kölden ve akın akın yürüyüşe geçmiş. Birinci kol, Üsküdar- Kadıköy yakasından... ikinci kol, Şişli-Taksim yönünden... Üçüncü kol, Topkapı-Edirnekapi, yani surlar dışında yürüyor. Ve daha önce kimse böyle bir İstanbul görmemiştir... İstanbul kaynıyor... İstanbul gülüyor. Valilik, emniyet güçleri, tüm yönetim şaşkın ve de çölgün. Üsküdar-Kadıköy yakasından yürüyen işçiler boğazi geçemesin diye tüm vapur seferleri kaldırmış... karşıdan karşıya bir tek teknenin bile geçmesi yasaklanmış. Şişli-Taksim kolu buluşma yerine ulaşmasın diye Galata ve Unkapanı köprüleri açılmış, şehir birbirinden koparılmış. Topkapı tarafından, sururlar dışında yürüyen işçiler şehre gremesini diye surlar bastanbaşa askeri birliklerle sarılmış... sur kapıları tank birlikleriyle kuşatılmış.

Şimdi burası anlatılacak.

Ve sur kapılarında binlerce işçi ve silahlı birlikler karşı karşıya geldi. İşçi kararı, örgütünü kurtarmak için yola düştü; yürüyecek, "Yasak dedi asker, "Emir aldık şehre girmeyecek" dedi. Bir sallandı, bir dalgalandı işçi tarafı. Ve birden ve bir kadın işçi... tandım, Nürten Bacı... tırmanyor kara tanka... ve tırmandı. Engel olamadı asker. Yalınayaktı Nürten Bacı ve attı kendisini şehirden yana. Ve birden ve binlerce bacı-kardeş işçi seyirtti tanklara, tırmandı, aştı tankları... İşçiler girdiler İstanbul'a.

Sonra öğrendik üç şehit vermişiz Kadıköy'de.

Akşam sıkıyönetim ilanı edildi; geç vakit.

Yasa yürürlüğe konulmadı. Anayasa mahkemesi iptal etti. Ve işçi sınıfımız DISK'ın kapatılmasına izin vermedi.

Ve Yıl: 1987

Gün: 18 Haziran

DISK üzerindeki yasak kalksın, DISK davası düşürülsün ve DISK açılış diye KOLN'deyiz.

Günter Wallraff, "MHP'liyim" diyerek Strauß ile görüşmüştü.

"Sayın Başbakan, ben ve partim eğeriz, fakatsız bir silahlanmayı savunuyoruz, sayın Gorbaçov'un 'dünya başı için yeni bir düşünce gerekir' şeklindeki görüşlerini yerinde buluyoruz ve sizi de tüm insanlara yardım edecek bir düşünce tarzı ve politik izlemeye çağırıyoruz." diyor.

"Sayın Başbakan, ben ve partim hükümeti ve faşist hükümetlerin iktidarda olduğu ülkelere yardım derhal durdurmalıdır. Örneğin Türkiye'deki demokratlarla ve Kürt halkına soykırım uygulamaya cunta hükümeti yaptırın askeri yardım derhal son verilmelidir." diyor. Petra Kelly bu isteme tanınmış yazar Boll'un "Başkan" diyor.

Avrupa'nın çeşitli kentlerinde toplantılar düzenleyen Türkçe'i demokrasi güçleri Berlin'e sokmuyor

Türkçe yurt dışına diplomatik pasaportla çıktı

6 Haziran 1987 günü Federal Almanya'nın Hamm şehrinde toplanan Türk Federasyonu'nun Kongresi DGB'nin çağrısı ile Alman ve Türk demokratik kuruluşları ve partiler tarafından protesto edilirken, FAC'nin tüm sınır kapılarında Almanya'ya girişi yasaklanan kişilerden biri olan Alpaslan Türkçe'in Almanya'ya girmek toplantılar düzenlemesi büyük tepkiler karşılıyor.

12 Haziran tarihli Frankfurter Rundschau gazetesinde yayınlanan habere göre, gerek Federal Alman istihbarat örgütüne gerekse sınır güvenliğinin kitaplarında aranalar arasında bulunan Alpaslan Türkçe'in elini kolunu sallayarak, diplomatik yeşil pasaportla F.Almanya'ya girişinde polis sorumluluğu olduğu ileri sürülüyor.

Diplomatik pasaportla Almanya'ya giren Türkçe'in daha sonra 4 bin kişinin karşısında konuşmasını izin verilmesi de demokratik çevrelerin tepkisine yol açıyor.

Türkçe'in Almanya'da arandığını ileri süren Frankfurter Rundschau gazetesinde Kuzey Ren Vestfalya eyaleti İşçileri Bakarı Herbert Schnorr'un, aranan bir kişiyi sınır serbestçe sınırdan girmesinin skandal ve provokasyon olarak nitelendiği habere yer veriyor.

Yine aynı gazete Hamm SPD milletvekili Dieter Wiefelspütz'un aranan olayın haber aldktan son-

ra bu olayın taşınmaz derecede ağır sorumluluk doğurduğunu, bu konunun Meclis gündemine getirileceğini belirtiyor yazıyor.

Diğer taraftan 6 Haziran tarihinde Türk Federasyonu'nun Hamm'da yaptığı toplantı DGB'nin çağrısı ile aynı gün düzenlenen gösterilerle protesto edildi. Gösteriye DGB, SPD, G.A.L., DKP'nin yanı sıra Türk ve Kürt örgütleri ve kilise çevreleri de katıldı. Protesto eyleminde birer konuşma yapan DGB Hamm Başkanı ve Hamm'in SPD'li Belediye Başkanı Almanya'da faşizmi yaşadıklarını ve faşizmin ne büyük bir tehlike olduğunu vurgulayarak, MHP'li faşistlerin şehirlerinde bu toplantıyı yapabilmelerini şiddetle kınadılar. Ayrıca DGB'nin Türkiye'de işçiler sorumlusu ve Genel Yönetim Kurulu Sekreteri Mete Altın da yaptığı konuşmada Alpaslan Türkçe'in Hamm'a gelmesini ve Türk Federasyonu'nun yaptığı toplantıyı eleştirerek, yerli ve yabancı faşist örgütlerin yasaklanmasını istedi.

Berlin'de 13 Haziranda yapılacak bir toplantıda konuşma yapması beklenen Türkçe'in toplantıya katılmadığı, yerine Türk Federasyonu Başkanı'nın konuşma yaptığı bildiriliyor. Konuşmada polislin Türkçe'in güvenliğini sağlama-yacağı için toplantıya katılmamasını istemediği, aynı Türk Federasyonu'nun bağlı kişilerin bu güvenli-

Türkçe Hamm'da protesto edildi.

kendilerinin üstleneceğini açıkladığını belirterek, Türkçe'in Berlin'e yakın bir tarihte geleceği duyuruldu. 14 Haziran pazar günü bir araya gelen Türkiye'deki Merkezi, HDF, Batı Berlin Türkiye'de Kadınlar Birliği ve KOMKAR'a bağlı Kültür ve Yardımlaşma Derneği bir bildiri hazırlayarak B.Berlin partilerine ve demokratik kuruluşlara sundular. Bildiride Türkçe'in Berlin'e sokulmaması isteniyor.

Meselenin diğer bir yanı ise, 10 küsur yıl hapse mahkum olan Türkçe, kamu hizmetlerinden de ya-

saklı olduğu halde diplomatik yeşil pasaportla ve Başbakan Özalp'ın özel izni ile yurtdışına çıkabiliyor. Almanya sınır kapılarında Almanya'ya girişi yasaklananlar listesinde yer aldığı halde Frankfurt Havaalanınınından rahatça giriş yapabiliyor. Üstelik de Türkiye'nin en büyük terör örgütünün, çeşitli kanlı olayların sorumlularının lideri Alpaslan Türkçe FAC'yı dolanarak çeşitli toplantılar düzenleyeceğini açıklıyor. Federal Almanya demokrasi güçleri bu toplantıların devamına sessiz kalabilecekler mi?

18 yaşındaki bir gencimiz Köln Konsolosluğunda feci şekilde dövüldü Konsolosluk mu, yoksa işkencehane mi?

Erhan ÖZÇELİK

T.C. Köln Başkonsolosluğu'nda 3 Haziran günü bir gencimiz dövülmüş hastanelik edildi. Askerlik işlemlerini yaptırmak üzere sabah erken konsolosluga gelen Bünyamin Şimşekyılmaz adlı 18 yaşındaki yurttaşımız saat 14 sıralarında hiçbir bilgi verilmeden giselerin kapatılmasını oradaki diğer bekleyenlerle birlikte protesto ettiği için kendisine işkence yapıldı. Şahitlerin ifadelerine göre, Bünyamin Şimşekyılmaz yaklaşık 8 görevli tarafından tekme ve yumruklarla dövüldükten diğer konsolosluk çalışanları da olayı seyrettiler.

Kapıları kilitlenmesi nedeniyle gence yardım edemeyen yurttaşlarımız, omuzlayarak kapıları zorladılar da Bünyamin'in işkencecilerinin ellerinden kurtaramadılar. Daha sonra genç bir cuval gibi giselerin bulunduğu salona atıldı. Kendileriyle görüştüğümüz Bonn Büyükelçiliği yetkilileri olaydan habersiz görüyor. Konsoloslukta ise skandal önce inkar edildi, daha sonra gördüğümüz başkonsolos dövlüme olayını doğruladı, fakat geçiştirmeye çalıştı.

Olay nasıl gelişti?

Şağ bacığı neredeyse tüm den alçılı, belden yukarısı morartı ve sıyrıklarla dolu bir şekilde bizi karşılayan Bünyamin Şimşekyılmaz olayı şöyle dile getirdi: "Saat dokuzdan birbuçuk kadar beklemiştim. Konsolosluka az insan kalmıştı. Birdenbir hiçbir şey söylemeden giseler kapattılar. Kapıları da kapalı olduğundan ne gidebiliyorduk, ne de işlemlerini yapıyorduk. Herkes gibi ben de

Saldırısı uğrayan Bünyamin Şimşekyılmaz babasıyla

Evinde ziyaret ettiğimiz şahitlerden Necip Şahin o sırada ailece konsolosluktaydı. Şahin ipe götürüleceğini bilse doğrultuktan vazgeçmeyeceğini söylüyor; her zaman, her yerde ifade vermeye hazır olduğunu vurguluyor. Necip Şahin şöyle konuştu:

"Olay saat üç çeyrek kala oldu. Kepenler kapandıktan sonra çocuk, 'paraları sayacağımıza görüşünizi yapıp' deyince giselerin arkasındaki memur küfür etti ve 'gelirsem oraya ağzım burnumun dağın' dedi. Bu arada çocuk, 'gel ki öyleyse' dedi ve sinirinden ayağıyla tahta bilmeye doğru vurdu. Bütün ezen kabahetli, bundan ibaret

ca ben hanımla beraber çıkmak zorunda kaldım. Fakat o arada çocuğu başaşağı tutup hayalardan sıkıyorlardı. Çocuğun herhangisi bir aşırı halini görmedik. Ne diyeyim, ben 42 yaşındayım, ama hayatımda daha böyle birşey görmedim. Çocuğu alırlar götürdüler, ağzım burnumun kırıp bıraktılar. İnsanlık mi bu? Alemizi yalnız konsolos-

luğa gönderemeyecek miyiz. Onların bize babalık yapması lazımken kendilerini güvenmek bile çok zor."

Pasaportu da geri vermediler

Bünyamin Şimşekyılmaz'ın ifadesine göre kendisini döven konsolosluk memurlarından biri daha sonra kendisini başka bir odaya alarak sorular sormaya başladı ve bir taraftan da tehdit etti. Burada mı, Türkiye'de mi doğup büyüdüğünü, ne yaptığını v.s. soruyordu, tatmin edici cevaplar alamayınca da tekrar dövmekle tehdit ediyordu. Bu konuşma sırasında Bünyamin pasaportunu geri istedi. Memur ise aynı ederek pasaportunu çok uğraştıktan sonra 8 yada ancak alabileceğini söyledi. Bundan sonra Bünyamin binadan çıkartıldı ve çok ısrar ettikten sonra bir kadın ancak hüviyetini alabildi. Pasaportunu da isteyince, giderse kendisi için daha iyi olacağı söylendi. Mikrofona da Bünyamin'in derhal konsolosluk bahçesine terketmesi için anons yapıldı.

Bacığı iki yerinden kırıldı

Perişan bir halde dışına çıkan Bünyamin önce eve gitmeye kalktı. Ancak olay başından beri seğilti olan ve onun halini gören yurttaşlardan Dursun Çakır kendisini araya layla tedavie götürdü. Önce polis seğiden Bünyamin burada olayı ve şahitlerin zaptı geçirdi. Polis Bünyamin'in fotoğraflarını da çekti. Daha sonra gördüğünü hastanede çekilen röntgenler sonucunda bacığının iki yerinden kırıldığı ve kemiklerinden bir parçanın koptuğu saptandı. Bünyamin'in bacığı alçıyla alındı. Vücudunun diğer yerlerindeki berelenme ve morartılar da tedavi ediliyor.

Baba Şimşek "Şikayetçiyim"

Bünyamin'in babası Şimşek Şimşekyılmaz'ın konuşurken gözleri dolu dolu oluyordu: "Bizim Türkler olarak güvencileceğimiz yerler konsolosluklar olmalı. Orada da böyle muamele görürsek, horlanırsın, dövülürsek, Almanlar ne yapmaz bize. Eğer konsolosluklarımızda bize bunlar yapılabırsa, burada hiç durmayalım daha iyi. Türkiye'mizde böyle olayların olduğunu duyuyorduk, okuyorduk da inanmıyorduk. Demek ki doğurmuş. Bir daha herhangisi bir vatandaş böyle davranılmaması için alayın üzerine gitmek istiyorum. Benim konuşma hatalı olsaydı ben üzülür idilerdim. Ancak kim tutmak değil, fakat bu durumda konsoloslukların üzülmede ve suçlarını cezalandırılması gerekir."

Avukat: Konsolosluğun eylemi F. Alman yasalarına göre suçtur

Bünyamin'in konsoloslukta başına gelenleri eşinden telefona öğrenen işveren çiçekçi dükkanının sahibi Hamburg'a yaptığı seyahatini yarım bırakarak derhal Köln'e geldi ve kendisiyle ilgilendi. Çiçekçi aynı zamanda Köln-Kalk semtinde Belediye Başkanı olan Dr. Biemann'ın davayı ıslenmesini sağladı. Dr. Biemann şahit ifadeleriyle de saptanan bu olayın bir suç olduğunu vurguladıktan sonra konuyu adliyeyle itinalik ettireceğini de belirtti.

Konsolosluk önce inkar etti

Saldırısı uğrayan genci dinledikten ve şahitlerle konuşuktan sonra, karşı tarafta ne dediğini öğrenmek için önce Bonn Büyükelçiliğine telefon etti. Bize verilen cevap, olaydan haberdar olmadıkları, ancak böyle birşey ihtimal veremediklerini tekindeydi. Başkonsolosa görüşmemizi önerdi. Bunun üzerine Köln Konsolosluğu'nu aradık. Telefona çıkan bayan memur önce

Dayak atma "hakki"

Erhan ÖZÇELİK

Köln konsolosluğunda dayak yiyen gencimizle ve şahitlerin bir kısmıyla görüştüktan sonra konsolosluğu aramıştık. Telefona çıkan memur "Yok böyle bir şey beyefendi" dedikten sonra, olay gündüz görüşüle, milletten ortasında olduğundan, biraz daha geçecek görünmesi için "O genç kendi kendini yerden yere attı" görüşünü savındı. Bu görüşü ciddiye almamak. Çünkü her nedense Türkiye'de insanlar kafalarını duvarlara vurmak veya intihar etmek için hep karakolları ya da emniyet müdürlüklerini seferber. Bu nedenle Başkonsolos böyle görüşme konusunda dretti.

Ne var ki, başkonsolosun dört dayakçı memurun tuttuğu zabta dayanarak verdiği bilgiler bize hiç de inandırıcı gelmedi. Zabta göre Bünyamin Şimşekyılmaz adındaki genç, memura küfür etmiş, o nedenle kimliği tesbit edilemek istemiş. Genç direniş gösterince de memurlar konuşmuş... Başkonsolosla da tutulan zabıtın gerçekliğini kuşku duyuyor olsa ki, bir de karşı taraftan dinlemek istediğini vurguluyor. Bence, eğer Köln konsolosluğunda bundan böyle bir tokat bile atılmamasına katkıda bulunacaksa kendisine bu şans tanımazdır.

Sorunun ahlaksi veyahut hukuksal yanlarını simdiki bir kenara bırakıp inandırıcı olmayan nedir, bunun üzerinde duralım. Bir kere, daha vatanında konsolosluk kapısından girenlerin kimlik kontroline tabi tutuluyor. Hatta genellikle üstü de arıyor. İstenmediği takdirde vatandaşın konsolosluğu terk etmemesi için de her türlü önlem alınmıştır.

Bu somut olayda ise sözde kimliği saptamak istenen gence elinden önce evraklan almıştır. Onun kimliğini söyleme olanağı da kalmamıştır artık. Ayrıca kimlik saptamak için başka bir odaya alınması anlamı ne?

Unutulmamalıdır ki, konsolosluklar elçiliklerden farklı olarak temsil ettikleri devletlerin egemenlik haklarına sahip değillerdir. Bu temsilciliklerinin mesken hakları sıradan bir yurttaşımızkinden farklı değildir. Herhangi bir meskene tecavüz olayında kendilerini koruyabilmeleri, devletin kolluk güçleriyle ulusalıncaya kadar saldırganların akkoyabilmeleri için belirli bir iç güvenlik kadrosuna izin verilmektedir. Ancak bu işlere kesinlikle polis yetkilileri tanınmazlar. Kimlik kontrol edemezler, gözaltına alma, tutuklama, sorgulama gibi eylemlerde bulunamazlar.

Gelim konsolosluk memurlarının kimlik kontrolü sırasında "direnen" gence karşı "nefsi müdafada" bulundukları iddiasına. Bu genç silahlı mıydı? Silah olarak kullanılabilecek herhangi bir araca sahip miydi? 18 yaşında, 50 kiloluk bir genci iç bölme süniyeğe güçlü kuvvetli iki memurun kendisini savundukçu iddiasının temelsiz olduğu ortadadır. Belki de birbirlerini ilk defa orada gömüş tüm şahitlerin konsolosluğa karşı ortak bir komploya kalkışımı olabilecektir de düşünelmeyeceğine göre, onları fidesizlikle dayak atma olayına yaklaşık sekiz kişilik kadro ile gözününe alınırdığı, olayın bir "nefsi müdafada" değil, doğrudan bir saldırı olduğu kesinlik kazanıyor.

Ahlaksal ve hukuksal açıdan daha fazla, fiziksel saldırı eylemlerinin hiçbir gerekçesi olamaz. Hakarete uğraya kişi veya makam ancak hukuk yollarını arayabilir. Hala böyle bir tokatla da kalmayıp, insan haklarını kırılıncaya, vücudu morartıncaya kadar dövlümesi, başaşağı tutulup hayalının sıkılması olayı hiçbir zaman geçiştirilemez. Bunun ad işkence değil de nedir?

Sayın başkonsolos eğer gerçekleri iyi netiyle olarak hakkı attıraya çıkmamak, sorumlulardan hesap sormak istiyorsa, yakıt geçirmeden bir akşam-bir ihtisat oturup

İşimleri sürdürmelerini istedik. Okula gittiğimi, işimin olduğunu söyledim. Sen gencisin, bekleyebilirsin, diye söylendi bir memur. Ben de okulda olduğum, çalıştığım için her zaman geleceğim, dedim. Bunun üzerine ağzına geldiği gibi küfür etmeye başladı. Ben, küfür etmemesini söyledince bana "laz piçi" diye yeniden hakaret etti. Bu arada orada bekleyenler de memurlara bağırıp çağırıyordu. Biraz bekledikten sonra birinin elinde pipo olan iki memur geldi. Elimde evrakları kapıtlar. Neye elimder kapıtlarını kapıtlarını sorunca, "konuşma"nı diyerek kolumdan tuttukları gibi beni içeri odaya sürüklediler ve daha kapıda yurumaya başladılar. Durmadan vuruyorlardı. En az 6-7 kişi dövrerken yirmeye yakın görevli de onları seydireyorlardı. Nasıl dövüldüklerini tam hatırlamıyorum, kendimden geçmiştin. Ama, yunuruk vurukların, boğazımı sıktıklarını hatırlıyorum."

Bünyamin'in konsolosluğa dövlüdüğü sırada orada bulunan yurttaşlarımız aralarında şahitlerin isim ve adreslerini toplayarak kendisine daha sonra verdiler. Polis zaptına geçen bu şahitlerle görüştük. Kendileriyle görüştiğümüz bütün şahitler olayın bu şekilde cereyan ettiğini doğruladılar, ayrıntılarını anlatıyor. Örneğin Bünyamin'in daha sonrasında başaşağı tutulduğu ve hayalının yıkıldığı, yalı resmen işkence yapıldığı, orta-ya çıktı.

Şahitlere de doğruluyor

Bünyamin'in konsolosluğa dövlüdüğü sırada orada bulunan yurttaşlarımız aralarında şahitlerin isim ve adreslerini toplayarak kendisine daha sonra verdiler. Polis zaptına geçen bu şahitlerle görüştük. Kendileriyle görüştiğümüz bütün şahitler olayın bu şekilde cereyan ettiğini doğruladılar, ayrıntılarını anlatıyor. Örneğin Bünyamin'in daha sonrasında başaşağı tutulduğu ve hayalının yıkıldığı, yalı resmen işkence yapıldığı, orta-ya çıktı.

sem oraya ağzını burnunu götürün" diye bağırdı. O da "gel kir öyleyse" dedi ve sinirinden ayağıyla tahta bölmeye doğru vurdu. Bütün suçu, kabahati bundan ibaret. Ne küfür etti, ne şağa sola saldı. Tersine hakarete uğrayan oydu. Bunun üzerine bütün memurlar cemekekin arkasında toplandı ve bize doğru isaret ettiler. Biz de zannettik ki, dışarıdaki sayıyorlar, zaten sayımız az, işlerimizi yapacaklar. Bu arada biri geldi çocukun elindeki kapıtları aldı ve çocukları tuttu ve çekmeye başladı. Daha sonra bir kişi daha geldi ve çocuğu edaya sürüklediler ve daha kapıda bindirmeye başladılar. İkili-biçliye etkisiz hale getirdiler.

Orada bulunan herkes kapıya yıklendii ama kapı açılmadı. Bizim çocuk fenalık geçirmeye başlavin.

Köln'de yapılan basın toplantısı.

Yabancı düşmanlığına cevap

31 Mayıs'ta WDR radyosunun Köln Belediyesi'yle birlikte düzenlediği **Türk-Yunan Dostluk Konserti**'nde salonda, boş yerler olmasına rağmen dışarda bekleyenleri polis zorunlu Filarmoni binası önünden uzaklaştırmaya kalkışın şef **Ohnesorg** şimdiki de skandalları binası yoluyla sürdürüyor. Bilet alıp da gelmeyenler olduğundan salonda, boş yerler kaldığı için işin girmekte ısrar eden Türküleri ve Yunanlıları ancak iki sanatçının da ısrarı ve konseri kesmeleri sonucunda işin girebilmişlerdi. Dostluk konserine polis çağırması yetmiyormuş gibi, daha sonra da basın aracılığıyla yabancı düşmanlığı yapmaya kalkışan Filarmoni şefi **Ohnesorg** 11 Haziran günü Köln'de yapılan bir basın toplantısıyla kinandı.

Müziyen Nedim Hazer, besteci Wolfgang Hamm, WDR sunucusu Dieter Köker, GFW Köln Başkanı Reinhard Hücker'in yanı sıra Köln İhdi Birliği, Türkiye Öğretmenler Birliği, Yunan Toplumcu Sosyal Dansçıları Derneği ve Kültür Appel'in temsilcilerinin hazır bulunduğu basın toplantısında özellikle "80 Türk kapıları saldırdı, girişimleri taraktadı, bir daha WDR'e ve folklor gösterileri için salın veremeyiz" gibi ifadeleri kınadı. WDR ve Köln Belediyesi'ne tepkisi eidiği toplantıda Ohnesorg'un bu ifadelerinden dolayı özür dilemesi istendi.

Görgü tanığı Necip Şahin

SENDİKACI GÖZYÜLE

DGB'nin kurultay kararları

Biz göçmen emekçileri ilgilendiren canlılık kapsamında, son bir yıllık süre içinde gelişmelerin ilki olarak, Alman Sendikalar Birliği **DGB'nin** kurultay kararlarını analizli. Bu kararların öncesinde ise, keza DGB'nin Baden-Württemberg eyaleti kongresinin tarihinde ilk kez aldığı bir kararlar, yabancı emekçilere yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı istemide bulunması ve tüzüğü gereği **IG Metall** sendikamızın gerçekleştirdiği 1 yabancı emekçiler konferansının başarıyla yürütülmesi yer alıyor.

Başa, yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkının bize de tanınmasıyla ilgili istem olmak üzere DGB, doğrudan göçmen emekçileri (yabancı işçileri) ilgilendiren kararlar dizisini 13 kurultayında kabul etmiştir.

Kısaca özetlersek, DGB'nin bu kurultay işçilerin için talep ettiği hususları şunlardır:

- Yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- İş ve çocukların buraya gelişlerinde varolan engeller kaldırılması
- İş ve çocuklara oturma izni konusunda öz haklanılması
- On yıldıan beri burada yaşayan işçi ve aile bireyleri, bir bir durumda ülkelerine geri gönderilme tehdidi ile karşı karşıya bırakılmaması
- İstisnai ve sosyal yararlı ama gibi nedenlerle işçinin sınır dışı edilmesi

kesin olarak önlenmeli

- Ana-babalariyla aynalırlarına geri dönen çocuklara, onayız yaşına basmalarından itibaren üç yıl içinde buraya geri dönmeleri temin (Wiederkehrproption) edilmesi
- Beş yıldan beri burada yaşayan emekçilere, başka bir bir köşül ileri sürmeden, oturma hakkı (Aufenthaltsberechtigung) verilmesi
- İşbulma kurumu, işsize işbulmada ayırım gözetmemeli
- Askere giden gençlerin işyerleri yasal olarak korunmalı
- İstisnai, sosyal yardım a muhtaç olma hali ve konut yeteri azlığı oturma izni, süresiz oturma izni ve oturma hakkı almaya karşı kullanılmamalı
- Evlenmelerde, siladan buraya gelmek için üç yıl beklemeye gibi bazı eylemlerde ve başa Berlin'de bir yıl hak-şu uygulamalar kaldırılması, ailerin birlikte yaşamaya engellenmemeli
- Ayrıca, göçmen işçileri gönderen ülke ve Almanya arasında yapılacak bir sözleşme ile, isteyene kaldığı ülkenin yurttaşlığını verilmesi ve tekrar aynurudna temelli döndüğü takdirde, önceki yurttaşlığını kendisine yeniden tanınması olanaklarını araştırılması.

"Peki ama, bu talepleri nasıl hayata geçireceğiz be kardeşim?" diyen sesi-

de işkence değil de nedir?

Sayın başkonsolos eğer gerçekten işi yetti olarak hakkı ortaya çıkarmak, somutlamların her sepmek istiyorsa, vakti geçirmeden bu skandan üstüne girmelidir. Kendilerinin dayak aldığı istatimim kuvvetli olduğu dört memurun tuttuğu raporun hiçbir değeri yoktur. Olay sırasında konsolosluğa görevli tüm personelin tek tek denlemesi gerekir. En başta durum ne olursa olsun hastanelik edilen gençler, böylesi yüzükartıcı olaya tam olmak zorunda kalan diğer insanlardan ve dayak alma eylemine katılmayan konsolosluk personelinin yazılı olarak özür dilermektir. Aksi halde başkonsolos da dahil olmak üzere konsolosluğun tümünü bu sorumluluktan hiç kims kurtaramaz.

Bir de sunu düşünmek de yarar var. Vatandaş niye konsolosluğa gider? Onununu ayaklar altına aldıkları, ikinci sınıf insan muamelesi gömmek, aşılannmak, sövmek ve hatta dayak yemek için mi? Yoksa devletin vermekte yükümlü olduğu hizmetlerden yararlanmak için mi? Diş temsilcilerimizdeki uygulamalara yönelik sayısız eleştiriler var. Burada bunları tek tek saymak niyetinde değilim. Ama, bu olay da gösteriyor ki, artık bu uygulamaları köklü biçimde gözden geçirmenin, vatandaşların şikayetlerine kulak vermenin zamanı geldi ve geçiyor bile.

İsmail KAHRAMAN

nizi duyar gibiyim! Şimdiki tüm sendikacı aktif emekçilere düşen görev, bu kararların gerçekleştirilmesi için uğraş vermektir. Neden ki, kararların kağıt üstünde yazılı olmaları, onların kendidilginden günün birinde gerçekleşeceğini anlamamıza yetmez.

Bunu dikkate alarak DGB zaten, yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı hususunda talebini kamuoyuna anlatmak ve yetkili kurum ve kuruluşları, özellikle hükümeti duymalı hale getirmek için bir kampanyaya başlamış bulunuyor. Bu kampanya içinde istemlerimizi dile getirmeye fırsatını kaçırmasak iyi olur.

Tüm emekçilere, ilkin Alman emekçi kardeşlerimize

- Birlikte çalışmak
- Birlikte yaşamak
- Birlikte karar vermek

meccuriyetinde olduğumuz sabırla ve kardeşçe anlatılmam zamanı geldi! Emekçilerin çıkarlarını ortak olduğuna karşılıklı saygı ve sevgi içinde anlatabildiğimiz öçüde bu topluma uyum sağlamayı da becerebileceğiz demektir.

Sendikal çalışmalarda hiç vermeli, çalışma grupları kurmalı ve örneğin **IG Metall** sendikamız tüzüğü uyanınca oluşturulan "göçmen işçiler komitesinin"nda (Ausländerausschuss) görevler almalyız. Bir köseye çekilip humurdamakla bir arpa boyu yol gidebilir miyiz?

Kardeşin duymaz...

Şükrü KORKMAZ

Günümüzde şüphesiz bir sürü toplumsal sorun var ve kanımca bunları en başta gelenlerinden birisi işsizlik. İşsizlikle savaşılan, savaşıması gereken kuruluşların başında da sendikalar gelmekte. Sendikaların işsizliğin önüne geçilmesi, en azından azaltılması açısından bir sürü önerileri var.

Bu önerilerden en önemileri haftalık çalışma süresinin kısıtlanması, emeklinin haftanın düşürülmesi, fazla mesallerin sınırlandırılmasıdır.

Toplumu yürekten ilgilendiren sorunların çözümü yine toplumun kendisinden geçmektedir, yani bu öneriler toplumu oluşturan sınıf ve katmanların desteğini tam anlamıyla alabilirse hayata geçer ve etkili olur. Başka bir deyişle işçisiyle, köylüsüyle, memuruyla, patronuyla herkes hep birlikte toplumsal sorunların üstesinden gelme savaşına katılmalıdır.

Ne kadar hayalci bir yaklaşımdır değil mi? Bu toplumsal sorunların ortaya çıkmasında birinci derecede rol oynayan insanlar, sorunların çözümünü isterler mi hiç!

Toplulumuzun zengin kesimi, içinde bulunduğumuz bu düzende işsizliğin ortadan kalkmasına karşındır, çünkü işsizlik patronların, işçileri baskı altında tutmaları için işlerine yarar.

Peki öyleyse bizler, yani bir işçi olan ve çalışan işçiler, emekçiler olarak çıkarımız nedir ki işsizliğin azaltılmasına katkıda bulunacak yerde, işsizliğin artmasına katkıda bulunuyoruz. Sımdı okullardan kimisi "Delimi ne, bizler işsizliği niye arttırıyoruz?" diyecek. Söyleyeyim, yapılan istatistiklere göre 1986 yılı içerisinde yapılan fazla mesallerin toplamı ortalama iki milyar saate varıyor, bu kadar saat fazla mesai ancak 955.000 (Dokuz yüz elli beş bin) işçiyi sağlanabilir. Eğer bizler fazla mesalleri reddedecek olursak patronlar en az bu verilen sayının yarısı kadar işçi almak zorunda kalacaklardır ve böylece de işsizlik azalacaktır. Bir de bu işsizlerin topluma getirdikleri yükü bakalım, 1985 yılında devlet, 2,3 milyon işsiz için 25,8 milyarlık ödeme yapmış. Yani bizim vergilerimizden kesilen para ile işsizler ordusu yaratılarak yine bize karşı kullanılıyor. Eğer işsizlik ortadan kalkarsa devletin kassasına 31 milyar daha fazla para girecek. Bu durumda bizler daha korkusuzca çalışabileceğiz ve toplum rahat bir nefes alabilecektir.

Amma, olur mu efendim! Şurda üçkuruş fazla para kazanma olanağımıza da elatılır, dil uzatılır mı? Bizler de çoluk çocuk geçindiriyoruz düşüncesi, bizlerin işsizliğin artmasına katkıda bulunmamız ve dolayısıyla kendi mezarımızı kendimizin kazmamız demektir.

Olur tabii, bal gibi olur. Sen bir işte çalışıyor ve belirli bir para kazanıyorsun, ama işsiz vatandaş sosyal yardım da; rlerinin kapılarında sürünüyor, kimisi bu yardımı da alamıyor. Sosyal yardımla yaşamak zorunda kalanların sayısı gün geçtikçe artmakta, 1981 yılında 818.800 kişi sosyal yardıma gerektirilen, bu sayı 1985 yılında 419 bin daha artarak 1.237.500'e çıkmıştır.

Bu insanların da çoluk çocuğu var, onlar da insan gibi yaşamak istiyor, ve ilk planda bu işsizlerle dayanışma göstermek işçiler olarak bizlerin görevi, gelip de patron bunlarla dayanışma gösterecek değil ya! Bencillik neredeyse kanımızla işleyecek. "Benden sonra dünya yansın" anlayışı hiçbir şeyi çözmez. Kendimize dönelim, bir bakalım, hangimizin işyeri

Göçmen işçiler 1988 seçimlerinde bulundukları ülkelerden oy kullanmak istiyorlar

"Çoluk çocuk sahibi oldum oy kullanamıyorum"

Türkiye'de 1988 yılında yapılacak olan parlamento seçimleri öncesi göçmen işçiler bulundukları yerlerden oy kullanma haklarını istiyorlar. Ben, komada Heilbronn, Köln ve Münster muhahidirimizin yaptıkları raporları aşağıda yayımlıyorum.

Necati Şahin-Köln: İspanyol örneğinde olduğu gibi yurt ki istensin. Günümüzdeki teknik olanakların gözönüne aldığımızda elinde olmayan nedenlerle yurdından ayrılmak zorunda kalan insanların oy kullanma hakkından mahrum olmasını tek keilyeme çağırdığı olarak niteliyorum.

Nedim Hazar

Nedim Hazar-Köln (Müzyen): 27 yaşındayım. Çoluk çocuk sahibi oldum. Fakat bir daha olsun politik tercihi benim fırsatıma gelmez. Nerede olursam olum, yeter ki oy kullanabileyim.

Ahmet Güçke-Münster: 1974'den beri Federal Almanya'da işçi olarak çalışmaktayım. 1988'de Türkiye'de yapılacak olan seçimi-

İsmet Keleş

tediğim gibi kendi memleketim olan Türkiye'de bu hak bana verilmeyorsa burada benim oy kullanmam daha da zordur. Hak verilmezse, Allahın, Arıcak bu hep beraber olduğumuzda marifetindir.

Sadettin Kara/Heilbronn: (İşi, 44 yaşında) Ben, gümrük kapı-

lerden oy alamayacağımı bilen ANAP, işi yoksa sürüyor. Oysa, her yurttaş bulundukları şehirde oy kullanmalıdır. Ben, iki hükümet arasında yapılacak görüşmelerde bu sorunun çözülmesine inanıyorum. Ama gerçek olan bir şey daha var: Bizlerin F.Almanya'da oy kullanmama yaşamayan Kohl hükümeti, bizim kendi ülkemizde seçimler için oy kullanmamıza da yaşamaz.

Mehmet Babacan/Heilbronn: (İşi, 45 yaşında) Bugünlerde "gümrük kapılarında oy kullanabileceğiz" yolunda haberler duyuyorum. Böyle bir uygulamamın sağlıklı olacağını kimse iddia edemez. Bence amaçlanan şu: Sayın Özal, "Yurt dışındaki yurttaşlarımızın seçim hakkı tandı." diyebilcek için böyle bir şeyi ayyor ortaya. Gerçekten bizlerin oy kullanmasını istiyorlarsa, gerçekten bizleri yurttaş olarak görüyorlarsa, bizim yaşadığımız şehirlerde, örneğin camilerde, okullarda, belediyelerde vb. oy kullanmamızı sağlasınlar.

Turgay Kaygılı/Heilbronn: (İşi, 35 yaşında) 1,5 milyon Türkiyelinin yaşadığı F.Almanya'da kaç kişinin oy kullanabilir yaşta olduğunu bilmiyorum. Ama bildiğim bir şey var: Gümrük kapılarında oy kullanacakların sayısı çok hem de çok çok az olur. Üstelik 70 gün boyunca, insan 70 kez karı değiştirebilir. Bu yüzden bu konuda fazladan söyleyecek bir şeyim yok.

Ali Soyale/Heilbronn: (İşi, 27 yaşında) Özal benim oyumu istiyorsa, beni gümrük kapısına çağırmasın. Gelsin sandığı konsolosluklara koysun.

Oy kullanmak istiyoruz

Demokrasi İçin Birlik - Avrupa Türküyel İşçiler Federasyonu (DİBAF) ve Federal Almanya Türküyel İşçi Demekleri Federasyonu FİDEF oy kullanma hakkını elde edebilmek için bir kampanya düzenlemeye karar verdi. Bu konuda ortak bir açıklama yapan DİBAF ve FİDEF kısaca şöyle diyor:

"1988 Türkiye genel seçimlerine katılmak, bulunduklarımızda oy kullanmak hepimizin ortak istemidir. Öyleyse, bu hakkı elde etmek için elbirliği ile çalışmalıyız. Birleşirsek en temel yurttaşlık hakkımızı elde edebiliriz. Bu hakkın nasıl kullanılmasını gerektiği konusunda tartışmaya açık olmalıyız. Mektupla oy kullanılabileceği gibi, bulunduklarımız şehirlerde en yakın konsolosluklarda da oy kullanılabilir..."

DİBAF ve FİDEF'in amacı, oy kullanma hakkının alınması yönünde gerekli olan desteğin sağlanabilmesi için çalışmaktır. Bu hakkı istemi destekleyen her kişi ve kuruluşla birlikte hareket etmeye hazır olduğumuzu özellikle duyurmak istiyoruz. Sorun hepimizin ve biz, ancak hepimiz istersak bu hakkı elde edebiliriz. Bu nedenle sorunlarımızı çözmek için daha iyi olanaklar elde etmek isteyen tüm yurttaşlarımız, işçi ve emekçileri, gençleri, kadınları aydınları her kesim, ortak mücadeleye katılması davet ediyoruz. Sımdı hep birlikte ve her yerde şu istemi yükseltmeliyiz: 1988 Türkiye genel seçimlerinde, bulunduklarımızda oy kullanmak istiyoruz.

çözmez. Kendimize dönelim, bir bakalım, hangimizin işsiz garanti altında, hangimiz yarı işten atılma korkusu olmaksızın yatabilir, huzur içinde uyuyabiliriz. Bakın çelik sanayine, bakın gemi tersanelerine dev işletmeler atıyorlar işçileri beşer, onar, elişer, yüzer sokaga.

Bu işsizlik canavarı günün birinde bizim de girtlağımızla yapıtığında sesimizi, feryadımızı kime duyurabiliriz. Belki dostumuz, akrabamız vardır, zengin, paralı. Onlar duyar ve yardım koşar diye düşünenerler olabilir. Böyle bir anda bizleri **kardeşimiz** bile duymayacaktır. Ve yine hiç bilmediğimiz, tanımadığımız, yüzünü bile görmediğimiz birileri haykıracaklardır. Ülkenin herhangi bir şehrindeki meydanın birinde **"İşsizliğe son"** diye, yine az okunan bir gazetenin, bir köşesinde bir yazı yer alacaktır, adını bile duymadığımız yazının birinden, **"İşçiler fazla mesailer reddedin, işsiz arkadaşlarımızla dayanışma gösterin"** diye.

İnsan ne oldum değil, ne olacağım demeli derler. Hiç kimse bizim yarı ne olacağımızı bilmez, ama görünen köy de kılavuz istemez. Eğer işsiz kalmak istiyorsak sendikaların istemlerine destek vermek, çevremizde, işyerlerinde, aile toplantılarında bu yakıcı sorun konuşulmak, tartışılmak, insanın işi boş kuruş fazla para için hem kendi hem başkalarının ekmeği ile oynamaya hakkı olmadığı yayınlaştırılmalıdır.

Başarılı bir biçki-dikiş kursu

Hollanda'nın Den Haag kentinde Transval semtinde oturan genç kızlar için Hollanda Türkiye Kadim Birliği HTKB tarafından Semtevi'nde açılan biçki dikiş kursu başarı ile tamamlandı.

Biçki dikiş kursunun ardından kursa katılanların el emeği, göz nuru ile dükkünlük giysiler, elişleri iki gün boyunca yine Semtevi'nde sergilendi. HTKB-Semtevi ortak çalışmasının bir örneği olan bu kurs ve sergi Hollanda ve Türkiye'lerin karşılıklı barışlarını tanımlarına, kaynaşmalarına, aynı zamanda Türkiye'liler arasındaki dostluk ve dayanışmanın pekişmesine yardımcı oldu. Sergi önümüzdeki dönem daha çok birlikte iş yapma örneği ile kapandı.

HTKB bu tür birlikte çalışmalara büyük önem veriyor ve Semtevi'nin yeni yabancılara yönelik çalışmalarının daha da artırılması gerektiğini savunuyor. Bu yönde çalışmalar yapıyor.

Türkiye'de yapılacak olan seçimlerde ben de kullanmak istiyorum. Bu benim temel anayasa hakkımdır. Diğer yabancılar, örneğin İspanyollar Portekizliler, ve İtalyanlar kendi memleketlerindeki seçimlerde F. Almanya'dan memleketlerine gitmeden oy kullanabilmektedirler. Neden bizler burada konsolosluklarımızda Türkiye'deki seçimlerde oy kullanamayalım?

İsmet Keleş-Münster: Ben, şimdiye kadar gerek F. Almanya'da olsun gerekse Türkiye'de olsun hiç bir seçimde maalesef oy kullanmadım. Yaşadığım ülkede ve memleketimde politik yaşamda söz sahibi olmak, benim en doğal insanlık ve kanun hakkımdır. Benim geleceğim, başkalarının belirlemesini istemiyorum. Ben F. Almanya'da oy kullanma hakkını is-

Tek başımıza alamadığımız haklarımızı topluca alacağız

1987 Dünya Konut Yılı'nda Avrupa'nın göbeğinde bir Türkiye'li göçmen işçi ile bu söyleyişi yaptık. Daha önceki sayılarımızda Türkiye'li Göçmen işçilerin Duisburg'daki kötü konut koşullarına geniş yer vermemiz üzerine bizi davet eden yurttaşımızı evinde ziyaret ettik.

Krupp'ta ağır bir işte çalışan Mehmet Doğan'ın evi hiç de bütün günün yorgunluğunu atabileceği durumda değil. Çatıdan sızan yağmur sularının dairinden dört köşesinden içeriye nasıl aktığı, onun yarattığı kesiş, rutubet kokusuna ilkökulü çalında çocukları olan Doğan ailesinin nasıl yaşadığını gözlemizle gördük.

İlk önce kendinizi tanıtır mısınız?

Adım Mehmet Doğan, 53 yaşındayım 17 senedir Almanya'da çalışıyorum. 5 senedir bu evde oturuyorum. Krupp'ta kiralık işçi olarak 5 senedir çalışıyorum.

İşiniz ağır mı?

Tabi bana ağır geliyor, ama alıştım.

Ne gibi zorlukları var?

Aşağı yukarı 300-400 derece sıcaklığı olan bir aletle çalışıyorum.

Demirin üstüne çıkıyorum, alevle çürük demirle temizliyorum.

Pekli, cehennemde sıcakta çalışıyorsunuz, barı evinize gelince rahat edebiliyor musunuz?

Vallaha bu vaziyette rahat olmu-yor ki. Üstümde çalı. Tavani eski. Yağmır yağdı zaman evin dört köşesinden sular akıyor, akışı zaman rutubet oluyor. Bu haliyle tahatlik yok. Sıhhatim bozuluyor ve moralim zaten hep bozuk oluyor. Üç tane çocuk var. 53 yaşındayım rutubete benim vücudum dayanmıyor, çocukların körpe vücudu nasıl dayansın.

Ev bürosuna gittiniz mi?

Ev bürosuna devamlı gidiyoruz. VEBA'ya yap diyoruz "tut mir Leid" kusura bakmayın diyorlar. Tabi ev de eski olduğu için böyle oluyor.

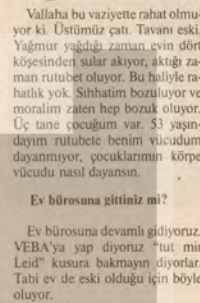
Benim bildiğim kadarıyla VEBA evleri tadilat ettirdi.

Tadilat yapıldı ama neresini belli değil. Banyo'ya bir küvet koydu iki kapı yaptı başka bir şey yok ki. Bana karışık da evler fiyatlı, 470 DM ödiyorum. Tamirden önce 330 DM idi.

Dairelerin her yerinden devamlı sular akıyor, buna karşı ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Ev bürosuna gidiyorum. Defalarca gittik: komşular da gitti. Yapanız, yapamaz diyorlar. Yapıtları da yok. Duvar kağıdı yapıtıyor-

Krupp'ta kiralık işçi olarak çalışan Mehmet Doğan çocuklarıyla

rum iki üç ayda bir bütün su oluyor dökülüyor. Bunun parasını da vermiyorlar. Beş senedir aynı sorun var, beş senedir yapmıyorlar. Madem bu koşullarda oturuyor-sunuz ve ev bürosu çatısı yenilemiyor, kiracı olarak kirayı düşük ödeme hakkına sahip olduğunuzu biliyor musunuz?

Hayır bilmiyorum.

Ev bürosundan olumsuz cevap aldktan sonra başka çözü yolu aradınız mı?

Sürekli gidip ev istiyorum, me-sela altımızdaki daire uzun zaman-dır boş ama bize vermiyorlar. Kiracılar girişimi diye bir şey var. Bu-ruya müracaat edip dilekçe yazıp

hakkımızı arayacağız. Geçenlerde mahalleimizde bir toplantı oldu. Kiracıların sorunlarından bahsedildi. Ben de imzama attım, haklarımızı aradım diye.

Ne gibi haklarınızı?

Bizler Almanca bilmediğimizden girişimdeki arkadaşlar önderlik yapıyorlar. Ben girişim kurulmadan önce ev bürosuna defalarca gittiğim halde hiçbir doğru cevap alamadım. Fakat girişim kurulduğumuz toplantıdan sonra ev bürosundaki şahıslarda bayağı bir yumuşama oldu. Kiracılar girişimi sayesinde tek başımıza alamadığımız haklarımızı toplu olarak alacağımıza inanıyoruz.

Bu girişimi kurmak nereden alımları geldi?

FİDEF'li arkadaşlar önderlik etti. Onlar da komşu. Şimdi bu işlemler yine onlar uğraşsın. Biz yardım ediyorlar.

Siz FİDEF derneğinden ne bekliyorsunuz?

Ben bizzat demekten yurtdışından da gibi sosyal haklarımız varsa bunları için bir yardım bekliyorum. Zaten pek Almanca yok sorular bundan da ileri geliyor. Doktorla gidiyorsun anlatamıyorsun, iş yerine gidiyorsun anlatamıyorsun, ev hususunda olamaz gibi.

Teşekkür ederiz.

Her zaman buyrun gelin, beklerim.

...nün bütününe karşı duyulan bir politika-
nın, bu politikanın ve ülkemizin
egemen kılınan siddetin toplum ve
özellikle de kadınlar-çocuklar üzeri-
nde etkili yıkıcı etkilerini sergileyen-
cekleler.

Duisburg'da kitaphıklar kapatılıyor

Duisburg Türkiye İşçi Der-
neği, Duisburg şehir idaresi-
nin kitaplıkların kapatma kara-
rına karşı bir imza kampanyası
başlattı.

Duisburg şehrinin 200 mil-
yon mark borcunu gereke-
ceğini göstererek kentte bulunan kü-
tüphanelerden dokuzunu ka-
patma kararına karşı FİDEF
derneği tarafından açılan bu
kampanya aktif bir şekilde sür-
dürülerek kararın geri alınma-
sı için çaba harcanmaktadır.
Kapatılacak kitaplıklar-
dan biri de Hochfeld'de, yerli
yabancı semt sakinlerinin
yararlandığı kitap, dergi, ka-
set ödünç aldığı kitaplıklar-
dan biri. FİDEF'e bağlı Duis-
burg İşçi Derneği'nin imza
kampanyası semt halkı tara-
fından da destekleniyor. Der-
nek üyeleri yörede evleri tek-
tek ziyaret ederek halkı bu ko-
nuda bilgilendirmeye ve imza
toplamaya sürdürüyor.

Duisburg'un Hochfeld ilçe-
sinde sadece bir kitaplık var.
Yalnızca Wanheimer caddesi
üzerindeki Spielhalle (oyun
salonlarının) sayısı ise 5 tane.

Geçmişçi anlayışın, gelecekte geçmişi yeniden yaşamaya

Soner GÜRLER

Alman faşizminin yeniliye uğramasından sonra
kurulan Alman Antifasistler Birliği 29 Mayıs ile 31
Mayıs tarihleri arasında Frankfurt kentinde topladığı
kongre ile 40. yaşını doldurdu.

Alman Antifasistler Birliği Genel Sekreteri Kurt Er-
lebach kongreyi açarken okuduğu çalışma raporunda
"Geçmişçi bilmeyen anlamayan, gelecekte, geçmiş
yeniiden yaşamaya mahkumdur. Bu tarihsel sorumlu-
luk altına giremeyezi" derken, kongrenin 3 gününe de
Federal Almanya'da sağ koalisyön hükümetlerinin ik-
tidar oluştulandan beri hakimiyet kuran ve aynı çev-
relere kayınlan neofaşizme karşı yeni savaşım yön-
temleri oluşturmak görevi hakimidi.

Kongre sırasında konuşma yapan değişik de-
legeler, günümüz koşullarında ırmanan neofaşiz-
me karşı, meslek yaşamlarına karşı, kısıtlanma-
ya çalışılan sendik haklar, sosyal hakların ko-
runması ve geliştirilmesi için, insanların işlenme-
sine karşı (Nüfus sayımı ve elektronik makinelerce
okunabilir yeni nüfus kağıtları), yabancı düşmanlığı-
na ve anayasal bir hak olan iltica yasasındaki kısıt-
lamalara karşı, anlı fasistler birliğinin merkezleştiri-
lmesinin kapınılmaz olduğunu vurguladılar.

Antifasistler Birliğinin kongre gündeminde yeni bir
programın tartışılıp onaylanması da önemli bir yer
oluşturuyordu. Kongrenin yaklaşık bir tam gününü
alan tartışılmalara sunulan yeni program yaklaşık 30
sayfadan oluşurken, değişik yerlerden delegelerin bu
program taslağına 250'nin üzerinde değişiklii önerisi
getirdiklen izleniyordu. Fakat tartışılmanın önemli
yanı hiç şüphesiz, öncelikle bir Türkiye'li'nin önemli
görmemiz ve benimsememiz gereken yanı ise, yeni
programın içeriğinden çok tanışma şekli idi. Ayakla-
nın yerdere zor kaldırdıkları en gencinin 60 yaşının
üzerinde olduğu, Alman faşizminin nazi toplama
kamplarından tadan, gören o yaşlı insanların deneyim-
leri en genç genç neslin taslak üzerine yaptıkları
tartışma idi. 450'den fazla delegenin bu canlı tartış-
malara istemlerini, deneyimlerini, görüşlerini yansıtmak
herheyden önce kongrenin eğitici yanını oluşturu-
yordu.

Alman Antifasistler Birliği'nin kongresi "Barış dolu
bir gelecek, antifasist bir Federal Almanya ve atom
silahlarından arındırılmış bir dünya" sloganıyla 40.
yılıni doldururken, son gün yeniden seçilen 91 kişilik
yönetim kuruluna bir de yabancı giriyordu. 3 gün sü-
ren kongredeki Türkiye'li delegenin olduğunu ve bu
iki delegenin de Baden Württemberg eyaletinden
geldiklerini düşünürse, içinde yaşadığımız neofaşiz-
min, yabancı düşmanlığının ırmanmış günümüzde

bu iki delegenin birinin yeni yönetim kurulu içerisinde
girmesinin önemi daha iyi anlaşılır.

Kongrenin ilk günü akşamı, perdelerden 45 dak-
kalık bir dokümanter film gösteriliyordu. Bu film
konusu geçen devrenin ve aynı zamanda da kongrenin
son günü yapılan seçimlerde yeniden yürütme kurulu
başkanı seçilen 84 yaşındaki Dr. Joseph C. Rossaint
idi. Dr. Rossaint, Alman faşizmi sırasında bir papaz-
ken, faşizmin getireceği karanlık günleri ilk görebilen
dindar insanlardan biri. Hitler'in iktidara gelişinden
önce faşizme karşı değişik görüşlerden insanları bir-
liğini savunmuş. Hitler'in iktidara oluşundan sonra da
önce görevinden alınmış sonra da tutuklanarak nazi
toplama kamplarına atılmış. Alman faşizminin yenil-
giye uğramasından sonra hiçbir devre yerine oturma-
mamış yenilenme devresinde papazlık görevine, ön-
celikle komünistlerle eylem birliğini savunması ne-
deniyle geri atanmamış. 84 yaşının verdiği deneyimle
yükselen neofaşizme karşı her türlü görüşten insanın,
isterse komünist isterse dindar olsun herkesin bir-
liğini savunuyordu, kongrenin kürsüsünden.

Kongre hiç şüphesiz doruk noktasına ikinci günün
akşamı ulaştı. 40 sene önce yine Frankfurt'ta ilk genel
kurulunu toplayarak kuruluşunu açıklayan VVN Anti-
fasistler Birliğinin ilk kurucularından sağ kolları
sahneye çağılarak ödüllendirildiler. Fakat onlar için
en iyi ödül 40 onurlu yılı gerede bırakan Antifasistler
Birliği'nin ilkelendiren taviz vermeden savasını de-
vam ettiriyor olmasındı herhalde. Biz sahneye çağ-
ılan bu yaşlı antifasistlerin yüzlerinden bunu oku-
duğumuzu zannediyoruz herheyden önce.

Hitler
devrinde
toplama
kamp-
larında
kalan,
daha
sonra
görevine
ade
edilmeyen
VVN
yürütme
kurulu
başkanı
Rossaint
(sırtta),
40 yıl
önce
VVN'nin
kurucuları
yandı).

DESİYAB'ın 1986 yılı değerlendirme raporu yayımlandı

İşçi şirketleri ne durumda?

● Raporda yeralan veriler, işçi şirketlerine ortak olan Türkiye'li göçmen işçilerin, bu işletmelerin yönetim ve denetim kademelerinde hemen hiçbir söz sahibi olmadıklarını, bunların yönetimlerinin büyük sermaye gruplarının eline geçtiğini gösteriyor.

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan Devlet Sanayi İşçi Yatırım Bankası'nın (DESİYAB) raporunda, halen Türkiye'de 483 işçi şirketi bulunduğu ve bu kuruluşlara ortak olanların sayısının ise, 386 bin kişi olduğu belirtildi. Rapordaki veriler, işçi şirketlerinin önemli bir bölümünün zarar ettiğini ve düşük kapasite ile çalıştıklarını, bir bölümünün ise iflas ederek kapandığını ve kârlı çalışanların ise, büyük sermayenin eline geçtiğini gösteriyor.

DESİYAB'ın raporunda, son üç

yıll içerisinde 30 işçi şirketinin yatırım aşamasında ve 37 şirketin de, işletme aşamasında iflas ederek faaliyetlerini durdurdukları belirtilerek, 1985 yılında 133 işçi şirketinin zarar ettiği kaydedildi. İlgili raporda, 110 işçi şirketinin yüzde 40'ın altında ve 64 işletmenin de, yüzde 60'ın altında kapasite ile çalıştıkları kaydedilerek, bunların düşük kapasite ile çalışmalarına neden olan faktörler belirtildi. DESİYAB'ın raporunda, işçi şirketlerinin düşük kapasite ile çalışmalarına ve dolayısıyla, bunların zarar etmelerine neden olan faktörlerin başında, sermaye ve finansman yetersizliğinin geldiği belirtilerek, bunu talat yetersizliği ile hammadde teminindeki güçlüğüne izlediği kaydedildi. Raporda, düşük kapasite ile çalışmaya neden olan dördüncü ve beşinci faktörlerin ise, yönetim yetersizliği ile teknik sorunlar olduğu belirtildi.

DESİYAB'ın ilgili raporunda yeralan bazı veriler, işçi şirketlerinin ortak olan Türkiye'li göçmen işçilerin, bu işletmelerin yönetim ve denetim kademelerinde hemen

● DESİYAB'ın raporunda; 386 bin kişinin ortak olduğu toplam 483 işçi şirketinin bir bölümünün düşük kapasite ile çalışarak zarar ettiği; son üç yıl içinde 181 şirketin ortaklık paylarında değişiklik olarak işçi statüsü dışına çıktığı belirtiliyor.

hiçbir söz sahibi olmadıklarını, bunların yönetimlerinin büyük sermaye gruplarının, veya bunlara bağlı maaşlı kimselerin eline geçtiğini gösteriyor. Örneğin ilgili raporda, Türkiye'de faaliyet gösteren işçi şirketlerinin yönetim ve denetim kurullarında yeralan 4 bin 139 kişinin yüzde 83'ünün yüksek öğretim gördüğü belirtiliyor.

Ayrıca, göçmen işçilerin büyük bir bölümünün, ortak oldukları şirketlerin olağan genel kurul toplantılarına katılmadıklarını ve bu hak-
kının kullanımı, vekaletname yönetimiyle işçi yöneticilerine bırakıldığını dikkati çekten uzmanlar, bu olgunun büyük sermaye gruplarının işi kolaylaştırdığını ve bunlar tarafından, genel kurullarda alınan kararlarla, bu işletmeleri kolayca ele geçirebildiklerini belirtiyorlar.

İşçi statüsü dışına çıktıkları belirtildi.

DESİYAB'ın ilgili araştırmasında, 483 işçi şirketinin ezici çoğunluğunun imalat sanayi işkollarında faaliyet gösterdiği belirtildi. DESİYAB'ın raporunda, işçi şirketlerinin 462'sinin imalat sanayi, 6'sının tarım, 12'sinin madencilik, 3'ünün enerji ve her kalan 13'ünün de, ekonominin diğer sektörlerinde faaliyet gösterdiği belirtilerek, bu kuruluşlarda çalışan işçi sayısının 84 bin 904 kişi olduğu kaydedildi.

İşçi şirketlerinin statüsü

Örneğin, işçi şirketlerini tanımlayan ve bunları üç kategoride toplayan yasal düzenlemelere göre, herhangi bir özel kişinin veya özel sermaye grubunun, bu kuruluşlarda ortaklık paylarının yüzde 10 ile yüzde 20'sini geçmeyeceği yazıldı. Ancak, bu işletmelerin kuruluşundan bir süre sonra, genel kurul toplantılarından alınan kararlarla kolayca bu kuralın dışına çıkılabiliyor ve böylece, bu kuruluşları işçi şirketi statüsünün dışına çıkartılarak, bunlar yönetimin yansıması sermaye açısından da büyük sermayenin kontrolüne geçiyor. Nitekim, DESİYAB'ın ilgili raporunda, son üç yıl içerisinde 181 şirketin ortaklık paylarında değişiklik olduğu kaydedilerek, bunların

Aktif nüfusun dörtte üçü sosyal güvenliği sahip değil

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) verilerine dayanarak yapılan bilimsel bir araştırmada, Türkiye'de yaşayan aktif nüfusun üçte ikisinde daha çoğunun hiçbir sosyal güvenliği sahip olmadığı belirtildi. İlgili araştırmada, Türkiye'de aktif nüfusun 20,3 milyon kişi olduğu ve bunlardan, ancak 4 milyon 845 bin kişinin sosyal güvenli-
liğine sahip oldukları kaydedildi. Sosyal güvenlik hakkında sahip olanların, 2 milyon 265 bin kişi SSK'na ve geri kalan, 2 milyon 580 bin kişinin ise Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve Banka Emekli Sandıklarına kayıtlı oldukları belirtildi.

İlgili araştırmada, Türkiye'de 15 milyon 500 bin kişinin hiçbir sosyal güvencesi ve emeklilik hakkı olmadığı belirtilerek, bunların tamamının kesiminde çalışanlar ile kaçak çalışanlar işçiler ve işsizler olduğu kaydedildi. Araştırmaya göre, hiçbir sosyal güvenceye sahip olmayanların 9,5 milyon kişisini tamam kesiminde çalışanlar, 2 milyon kişisini kaçak çalışanlar işçisi ve geri kalan, 4 milyon kişisini de işsizler oluşturuyor.

Araştırmada, bu rakamlara, 2,5 milyon dolayında yine kaçak olarak çalışanların (çok yakası kırıkları) dahil olmadığı belirtilerek, bunların da hiçbir sosyal güvenceye sahip olmadıkları kaydedildi. Anayasamızın 60. maddesinin "Herkes sosyal güvenliğin hakkına sahiptir" hükmününün lafız kaldığı belirtilen araştırmada, kaçak çalışanların işçi ve emeklilik ilişkisi olan, devletten bu duruma gözyüzdüğü kaydedildi ve "250 iş mülkiyeti 1 milyon işyeri düşerse, bunları denetlemek olanak dışı olur" denildi.

Biraz da spor!..

Özlem ÖZGÜR

Sporla gelişmişliği, bire bir olmasa bile, ekonomik ve sosyal sistemin niteliyle büyük bir bağlantısı olduğunu, kimse yadsıyamaz. Aynen, toplum düzeni ve ekonomisi ele, yaşamın sosyal, siyasal, kültürel ve moral biçimleri arasında yeralan, kaçınılmaz güçlü bağlar gibi.

Geçtiğimiz günlerde, İtalya'nın Torino kentinde yapılan Avrupa boks şampiyonasından ve de bu yarışmalar karşısında, kapitalist dünyanın basın ve yayın organlarının takındıkları tavırdan söz etmek istiyoruz. Batı'nın basın ve yayın organları, birçok spor dalında olduğu gibi, Avrupa boks şampiyonasına da gözlerini ve kulaklarını kapadı; bu olaya, hemen hiçbir haber değeri biçemedi!

Neden mi? Nedeni, bu şampiyonanın sonuçlarıyla ilgili. Avrupa boks şampiyonasında, sporcular 48 kilo ağır siklet arasında değişen, 12 ayrı kolda yarıştılar. Besbellidir ki, şampiyonanın sonunda, birincilik ve ikincilik için 24 bokser finale kaldı.

Sovyetler Birliği takımımda yer alan, 12 bokserden 9'u finalse kaldı ve bunların 5'i şampiyon olarak altın ve 4'ü de, ikinci olarak gümüş madalyaya ayr. Ve Sovyetler Birliği takım halinde Avrupa şampiyonu olur.

Avrupa boks şampiyonasının, bir başka ilginç yanı daha var. Finale kalan 24 bokserden 9'u Sovyetler Birliği, 6'sı DDR, 4'ü Bulgaristan, 3'ü Macaristan, 1'i Polonya ve 1'i fenesi de, Hollanda takımındadır. Bir başka deyişle, aynı oyundan 24 bokserden 23'ü, sosyalist ülkelerin sporcusudur. Böyle olunca da, Batı'nın basın ve yayın organları, Avrupa boks şampiyonasına neden haber değeri biçişler ki?

Sosyalist ülkeler, yalnızca sporun bu dalında mı başanabilirler? Elbette, değil. Bugün, amatör sporların hemen tümünde, sosyalist dünya ezici bir üstünlüğe sahiptir. İşte atletizm, işte jimnastik, işte yüzme, işte buz hokeyi, işte basketbol, işte buz pateni, işte voleybol ve daha niceliler...

Merkez Bankası'nın yaptığı bir anketin ortaya koyduğu gerçek

Beş aylık enflasyon yüzde 22!.. Hükümetin 1987 hedefi yüzde 20!

iste jinnastik, iste yuzme, iste bazi nakey, iste baski, iste buz buz, iste voleybol ve daha niceleleri...

Peki, bu bir rastlantı, ya da bir irki özellik sayılabilir mi? Elbette ki hayır, sosyalizmde sporun ve sporcuların, kapitalist ülkelerden daha gelişkin olmasında, ne sağılacak ve ne de, yadrganacak bir yan vardır. Bu sonuç, her iki dünyanın, tamamen spora baktış açılarının özelliğinden kaynaklanıyor.

Sosyalizmde spor, halkın sağlığı demek, en geniş yığınlara, spor yapabilmeleri için, devletin büyük maddi olanaklar sağlaması demek. Sosyalizmde spor, sistemleri ne olursa olsun, değişik ülke halklarını kaynaştırmanın, barışa ve dostluğa hizmet etmenin; ve her açıdan, karşılıklı ilişkilerin gelişmesine yardımcı olmanın etkin bir aracı demektir.

Ya, kapitalizmde? Kapitalizmde spor; para, para ve para demek; kapitalizmde spor, yalnızca bir propaganda aracı demektir. Bizim memleketlerde, hemen her dalda çok kırık olan sporu, bir gözünüzün önüne getirin. A'dan z'ye, bütün spor dalları; ve bütün spor kulüpleri, holding patronlarının elinde ve kontrolünde, değeri midir? Parababalarının, spora olan bu büyük tutkulan, nedendir dersiniz?

Konuyu noktalamadan önce, spora ilişkin olarak, ilginç bir örneği dikkatinizi çekmek istiyorum. DDR ve Federal Almanya'da yaşayan insanlar, bizim dilimizde "**Alman**" diye adlandırılan, aynı ırkın çocuklarıdır ve bunlar, geçmişin aynı kültür ve geleneklerini ortak yaşamış insanlardır. Ama, bunlar bugün, aynı dünyanın insanları; ayrı devletlerin ve karşı sistemlerin yurttaşlarıdır.

Aynı ırka sahip bu kişilerin yaşam tarzlarında ortaya çıkan farklılıkların bir yanı da, kolaylıkla sporda gözlenebilir. Nüfus açısından, DDR, Federal Almanya'nın üçte birinden daha az olmasına karşın, amatör spor dallarının büyük bir çoğunluğunda, dünya çapında söz sahibidir.

İste, boks, iste yuzme, iste hentbol, iste atletizm, iste bisiklet, iste jinnastik ve daha niceleleri... Oysa, Federal Almanya'nın, amatör spor kollarının büyük bölümünde, esamesi bile anılmıyor. Bu olgu, bir rastlantı sayılabilir mi? Sosyalizmin bir başarısı, bu gerçek, gözardı edilebilir mi?

Daha geçenlerde, "**Berlin-Prag 1987 Bisiklet Barış Yarışmaları**" yapıldı. Bir dünya şampiyonası niteliği taşıyan, iki hafta süren ve dünyanın dört yanından, bütün ünlü sporcuların katıldığı bu yarışlara, yine hiçbir haber değeri biçilmeyordu. Örneğin, Federal Almanya televizyonları, bu şampiyonaya kendi ulusal takımları da katılmasına karşın, bırakın naklen yayını, en küçük bir haber bile vermiyor ve bu olaya, ekranlarını tümüyle kapatıyor. Oysa, aynı televizyonları, yine geçenlerde Paris'de düzenlenen özel bir tenis turnuvasını, saatler ve günlerce ekranlarında indirmiyor.

Neden? Çünkü, bisiklet şampiyonası, baştan sona Sovyetler Birliği ile DDR'li sporcuların mücadelesi biçiminde geçiyor da ondan. Eh, böyle olunca da, bu olayın, elbette haber değeri olabilemezdi!

Kesin dönüş yapan işçilerin sorunları az değil

Merkez Bankası'nın yaptığı bir anket çalışmasının sonuçlarına göre, Türkiye'ye kesin dönüş yapan göçmen işçilerin büyük bir bölümü ciddi sorunlarla karşı karşıya kalyorlar ve özellikle de, bunlar ekonomik ve sosyal yaşam açısından, sıkı sürede büyük sıkıntılar içine düşüyorlar. Örneğin, Merkez Bankası'nın ilgili araştırmasında, ilkeye kesin dönüş yapan ve ekonomide kuruluş kesimlerinde, kendi başına çalışan veya ortaklıklar biçiminde kuruluşlara sahip olan işçilerin, genellikle bu faaliyetlerde başarılı olmadıkları belirtilerek, başarısızlığın nedenleri olarak devletin destek vermemesi, kredi bulmakta güçlük çekmek ve yüksek faiz fiye aşın enflasyon ve benzeri sorunlar gösterildi.

İlgili anketin sonuçlarına göre, Türkiye'ye kesin dönüş yapan işçilerin yüzde 30'u, tasarruflarını devlet sektörü ile ortaklık biçiminde yatırımlara yönlendirilmesini istiyor ve sorunun, ancak bu yöntemle çözümlenebileceğini inanıyor. Kesin dönüş yapan işçilerin yüzde 32'si ise, başarısızlığa neden olarak kredi yetersizliği ile faiz oranlarının çok yüksek olmasını ve yüksek oranlı enflasyonu gösterdi.

Merkez Bankası'nın ilgili anket sonuçları, kesin dönüş yapanların yüzde 23'ünün Dönüşü Teşvik Yasası uyarınca zorunlu olarak ve yüzde 51'inin kendi isteği ile yasanın verdiği olanakları yararlanıp, iki yıl beklemeyen kendi sporla primlerini alarak geri döndüklerini ortaya koydu. Araştırma raporunda kesin dönüş yapanların yüzde 11'inin işsiz oldukları için geri kalan, yüzde 15'in ise değişik nedenlerle dönüş yapıp kulan belirtildi.

SHP bankacılıkla ilgili program hazırlıyor

SHP'nin yetkili kurullarında görüşüp karara bağlanmak üzere, bankacılık sektörüne ilişkin olarak bir program taslağı hazırlandığı açıklandı. Yapılan açıklamada, ilgili program taslağında bankacılık sektörü ile ilgili olarak öngörülen esasların üç ana başlık altında toplan. diği kaydedildi. Finans Finans ve Al Banka adlı bankaların derhal devletleştirilmesini öngörüldüğü belirtilir. Program taslağında, ayrıca özel bankaların geçici bir süre devlet yönetimine alınması ve ya

bancı bankalar için de etkin bir devlet denetimi getirilmesi öngörüldü.

FAC'de işsiz sayısı 2 milyon 99 bin

Nürnberg'deki Federal Çalışma Dairesi Başkanı Egon Franke, geçtiğimiz günlerde bir açıklamaya yaparak, mayıs ayı itibarıyla Federal Almanya'daki işsiz sayısının 2 milyon 99 bin kişi ve işsizlik oranının da, yüzde 8.3 olduğunu kaydetti. Franke yaptığı açıklamada, yabancılar arasında işsizlik oranının yüzde 13.8 ile ortalamamın üstünde olduğunu kaydederek, mayıs ayı sonu itibarıyla İş ve İşçi Bulma Kurumlarında kayıtlı 98 bin 938'i Türkiye'li toplam 253 bin 700 yabancıların işsiz olduğunu belirtti.

Fiyatlar yeniden tırmanışa geçti

ÖZAL "HALKTAN KORKMAYIN" DEDİ

minde, fiyat artışları yüzde 10,9 olarak gerçekleşti.

Bu arada, enflasyona ilişkin bütün istatistiklerde, yalnızca beşer aylık karşılaştırmalar itibarıyla değil; aynı zamanda, yıllık karşılaştırmalar açısından da, geçtiğimiz yıla oranla bu yıl, fiyatlarda büyük

artışlar olduğu gözlemlendi. Örneğin, DIE'nin verilerine göre, Mayıs 1986-Mayıs 1987 dönemini kapsayan son bir yıllık süreçte, enflasyon oranı yüzde 41 olarak gerçekleşti. Oysa, bir önceki üç dönemde, enflasyon oranı yüzde 33 olarak gerçekleşmişti.

DİE'NİN ENDEKSLERİNE GÖRE ENFLASYON (Yüzde olarak)

Aylar	Toptan eşya		Tüketici fiyatları	
	1986	1987	1986	1987
Ocak	4,5	3,8	3,2	2,9
Şubat	2,0	2,2	1,7	2,7
Mart	1,3	3,5	1,3	3,7
Nisan	2,0	2,6	0,4	2,1
Mayıs	1,8	4,8	1,9	4,9
Beş aylık	12,1	17,8	10,9	17,4

**Dokuzuncu "Barış 10
günü"ü"**
21-31 Mayıs
tarihleri arasında
Yunanistan'da
kutlandı

"Ölüm üslerinin yerini çiçekler alsın"

Uluslararası Barış ve Yumuşama İçin Yunanistan Komitesi (EED-YE)nin 9. "Barış 10 Günü"ü bu yıl 21-31 Mayıs tarihleri arasında kutlandı. "Üslerin olmadı Yunanistan", "Nükleer silahsız Avrupa", "Ege'de barış", "Silahsızlanma", "Gelişme - Yaşam" ana başlıklarının ağırlıklı olduğu 9. Barış 10 Günü boyunca Yunanistan capında düzenlenen yüzlerce yürüyüş ve toplantıya çok sayıda yabancı temsilci de katıldı.

24 Mayıs'ta Selanik'te 3 barış hareketi EDVET (Uluslararası Barış

bir yanından daha geniş güçler ABD-NATO üslerinin ülkeden uzaklaştırılması istemini dile getiyorlar.

Nükleer silahsız kuşaklar için

9. Barış 10 Günü'ü çerçevesinde, 30 Mayıs günü Atina'nın PAN-DIO üniversitesinde düzenlenen "Nükleer silahsız kuşaklar için" isimli uluslararası toplantıya bir çok ülkenin barış hareketleri temsilcileri katıldı. Türkiye Başbakanı Turgut Özal'ın eşi Dilek Özal da katıldı.

Batı Avrupa ve Japonya ABD'ye Körfez'de destek sağlamak konusunda çekimser

Körfez'de tanker savaşı tırmanırken, ABD bölgedeki askeri gücünü artırma peşinde

Geçtiğimiz yıllarda sürekli bir tırmanış gösteren Körfez bölgesindeki "tanker savaşı" sayıları şöyle ifade edilebilir: 1981-83 yılı arasında 45 gemi saldırıya uğrarken, 1984 yılında 67 saldırı oldu, 40 kişi öldü, 1985'de saldırıya uğrayan gemilerin sayısı 83'e yükselirken, 1986 yılında 105 gemiye saldırıldı ve 88 kişi öldü. Bu yıl ise ocak ile mayıs ayı arasında 34 gemi saldırıya uğramış durumda. Bu yıl mayıs ayının 17'sinde bir Sovyet tankeri Marshal Chuikov, Kuveyt'in Mina al-Ahmedi limanına yönelirken bir mayına çarptı, bunun ardından ise ABD'ye ait "Stark" gemisi Irak Exocet füzeleri tarafından "yanlışlıkla" bombalandı. Tüm bu gelişmelerin ise ABD'nin bölgedeki askeri gücünü artırma girişimlerinde bulunmasına elverişli yeni fırsatlar doğurduğu ortada. Bu durum ise İran-Irak savaşının bir an önce sona erdirilmesi yönünde öneriler alınması gerekliliğini bir kez daha ortaya koyuyor. Nitekim, son günlerde (Haziran'ın ilk haftası) üçü Körfez'e girecek olan 15 savaş gemisi Akdeniz'e hareket ederken, BM'de de Güvenlik Konseyi Körfez savaşının durdurulması için planlar yapmaya başladı.

(Körfez 13 refakati ile yönelen gemi Amerikan donanmasına ait Saratoga uçak gemisi. Şimdilik ise ABD'nin bu bölgede yedi savaş gemisi bulunuyor.)

Bilindiği gibi Körfez dünya petrol rezervlerinin yarıdan fazlasının yer aldığı bölge. ABD, petrol tüketiminin yüzde 75'ini, Batı Avrupa yüzde 25'ini, Japonya ise yüzde 60'ını Körfez'den sağlıyor. Uluslararası Enerji Ajansı'na göre 2000 yılında başlıca sanayi ülkeleri petrol gereksinimlerinin yüzde 60'ını ihmal ederken, bunun önemli bir kısmını yine Körfez'den sağlıyor olacağız.

Reagan, haziran ayı başında yaptığı, "Körfez'de İranlılara hükmetmesine izin veremeyeceğiz, Uluslararası barış ve güven için, İran'ın bu bölgedeki güçlerini geri çekmesini istiyoruz" açıklamasıyla askeri gücünü artıracağını ve yeni önerilerle girişeceğini ilan etti. Son 18 aydır, ABD donanması Ortadoğu'da

na uygun biçimde refakat etmekteydi. Ancak mart ayında Pentagon 11 Kuveyt tankisinin ABD bayrağı taşımasına izin vererek onları Amerikan savaş gemilerinin kanadı altına aldı. Öte yanda henüz ABD Kongresi'nde tam olarak üzerinde anlaşmaya varılmamış olmakla birlikte Körfez'in batı yarımadakı tüm tarafsız taşıma faaliyetlerini kapsayacak bir hava savunması geliştirmek istiyor. Ancak, Weinberger'in bu görüşü, çok pahalı ve politik olarak gerçekçi olmaya yısı nedeniyle henüz destek almış değil. ABD yönetimi içinde Körfez'de ne tür yeni önlemler alınması ilişkin tartışmalar sürerken Reagan'ın gazetecilere yaptığı açıklamada da şöyle: "Kesin bir karara varmadan İranlıların her gece yatağa giren bizim ne yapacağımızı düşünmelerini ve merak etmelerini sağlamak sanırım daha

Bu Körfez'de yanan kaçınıcı gemi?

ABD, Oman ve Suudi Arabistan'daki kara üslerini de bu amaçla kullanmayı planlıyor ve bu konuda Oman ve Suudi Arabistan ile görüşmeler sürdürülüyor. Ancak her iki ülke de İran'ın Körfez'i tehdit altında tutmasından çekimle birlikte ABD'ye yeni askeri olanaklar tanıyarak İran'la bütünlük karşı karşıya gelmek de istemiyorlar.

Son gelişmeler ABD'nin İran-Irak savaşında gittikçe Irak'a yaklaşıyor ve gösteriyor. ABD, tüm bölgede dengeyi değiştireceğini söyleyerek, Irak'ın kaybetmesinin bir kazanım olduğunu belirtiyor. Bir başka yorum da İran'a silah gönderme skandalı sonucunda bölgedeki müttefiklerinin güvenini sarsan ABD'nin şimdiki bölgede yeni dengeyi arayarak bunu onarmaya çalışması...

ABD yönetiminin ayrıca üzerinde ısrarla durduğu konulardan

ABD, Oman ve Suudi Arabistan'daki kara üslerini de bu amaçla kullanmayı planlıyor ve bu konuda Oman ve Suudi Arabistan ile görüşmeler sürdürülüyor. Ancak her iki ülke de İran'ın Körfez'i tehdit altında tutmasından çekimle birlikte ABD'ye yeni askeri olanaklar tanıyarak İran'la bütünlük karşı karşıya gelmek de istemiyorlar.

ABD yönetiminin ayrıca üzerinde ısrarla durduğu konulardan

şimdi de Irak'ı destekleyen Kuveyt'in gemilerinin ABD bayrağı taşımasına izin veren ve böylece Irak'a meydan ABD gücünde İran-Irak savaşının içine çekiliyor.

Körfez'de ABD'ye destek vermek istemeseler de Batı Avrupa ülkelerinin de askeri malzeme sağlamak İran-Irak savaşının devamında önemli bir rol oynadıkları ortada. Örneğin, Fransa, Irak'a on yılda 12 milyar dolar tutarında modern askeri araç-gereç satmış durumdur.

Gazetecilere haziran ayı başında yaptığı açıklamalarda, "Ülkelerinizin yöneticileriyle yaptığımız anlaşmalarla göre burada oturup Körfez'in uluslararası ticarete kapana kısılmaması için çalışıyoruz" diyen Reagan'ın görüşü, Körfez'de işbirliği içinde çalışma çerçevesinde Weinberger kanalıyla Brüksel'deki son NATO toplantısına da geldi.

biri de Körfez konusunda müttefiklerinden, özellikle de NATO üyelerinden destek sağlamak. ABD müttefiklerinden Körfez'de ek deniz gücü, hava desteği anlamında işbirliği ve mevcut altyapıları kullandırılmasını istiyor. Ancak müttefikler, Reagan yönetiminin kamu ve geçiş özgürlüğünü savunma görevinin varacağı boyutlar

Aynı konu, Venedik'deki yedi büyük ekonomik zirvesinde de ele alındı. Reagan yönetimi çok özel talepler için sürmedin, genel olarak işbirliği içinde çalışmaktan söz ederek, bir anlamda Körfez konusunda müttefiklerinin egilimlerini öktü. Müttefikler içinde yalnızca Hollanda, o da eğer durum daha kritik hale gelirse, Körfez'e bazı

24 Mayıs'ta Selanik'te 3 banş hareketi EDDYET (Ulusalara Banş ve Yumuşama İçin Selanik Komitesi) AKE (Yunan Solu Partisi yarıdanlırın yeraldığı banş komitesi) KEADEA (Pasok taraflarının oluşturduğu banş komitesi) büyük bir banş yürüyüşü düzenlediler. Or tak bildirilerinde banş savasının devam etmesi ve genişlemesi karını dle getirdiler. Altı koldan yürüyüşü geçen binlerce banşsever, nükleer denemelerin yasaklanması ve sona ermesi, Avrupa'dan her tip nükleer silahların uzaklaştırılması ve imhası, Akdenizin nükleer silah ve filoların olmadığa bir Banş De-nizi'ne dönüşmesi, nükleer silah- 3 zın Balkanlar istemlerini içeren ortak sonuç bildirisini büyük bir coşkuyla onayladılar.

Yürüyüş boyunca "Lambakis yaşıyor, mücadelemizi öldürmüyor" sloganlarıyla 22 Mayıs 1963'te Selanik'te faşistler tarafından katledilen büyük, ölümsüz banş sav- 4 vacısı Grigoris Lambakis'in anısı- 5 nı yaşattıklarını, mücadelesini sürdürdüklerini gösterdiler. Saat 19'da binlerce banşsever Selanik' in merkez meydanı Aristoteles'a vararak sabah 10'dan beri sürdür-

dükleri yürüyüşü sona erdirdiler. EEDYE Başkanı Prof. Argiriadis, AKE ve KEADEA temsilcileri alanda toplanan banşçularına hitaben konuşma yaparak, Sovyetle- 6 rin dünya banşına yönelik öneleri- 7 ni desteklediklerini vurguladılar. Balkanların nükleer ve kimyasal sı- 8 lahların ardından anırdılması istemini di- 9 le getirdiler.

9. Banş 10 Günlüğü çerçevesin- 10 de yine 24 Mayıs'ta Yunanistan Ka- 11 dınlar Federasyonu (OYE) na bağı- 12 lı 7 kadın örgütü Atina'nın dışındaki Eliniko Amerikan üssü çevresinde banş gösterisi düzenledi. Atina ve Pre'nin peşitli semtlerinde yüzle- 13 relerce banşsever kadın, "Bizler bu 14 üssün bulunduğu bölgeyi kendimiz 15 için istliyoruz. Silahların yerini 16 çekler, ölüm bölgelerinin yerini 17 anne ve çocuklar alsınlar. Bu böl- 18 genin yeşil alan olmasını istliyo- 19 ruz," dediler.

1983'de Yunanistan'ın ABD ile imzaladığı, ülkedeki üslerin kal- 20 ması ile ilgili anlaşmanın bitimine 21 çok az bir süre kala, ülkenin dört

çok ülkenin banş hareketleri tem- 22 silcileri katıldı. Türkiye Banş Der- 23 neği onur kuruu üyesi Gün Doğan 24 Görsev'in de katıldığı toplantıda 25 Dünya Banş Konseyi Sekreteri Fe- 26 deral Alman Thomas Tambias, 27 SSCB'den 25 kişilik heyetin baş- 28 kkanı ve SSCB Banş Komitesi baş- 29 kanlık üyesi G. Kuşençof, ABD' 30 den Banş ve Örgütülük için Ulus- 31 laraarası Kadınlar Birliği dergisinin 32 editörü, gazeteci Janet Broom'un 33 yanı sıra Polonya, Demokratik Al- 34 man Cumhuriyeti, Çekoslovakya, 35 Kıbrıs, Danimarka ve Bulgaristan 36 banş hareketlerinin temsilcileri de 37 yer aldı. Avrupa'da ve tüm dünya- 38 da nükleer silahsız kuşakların ya- 39 ratılması ve banş için uluslararası 40 diyalog üzerine çok zengin verimli 41 önelerinin yapıldığı toplantıda Gün 42 Doğan Görsev de bir konuşma 43 yaptı.

22 Mayıs günü Atina'nın Ambel- 44 diripis semti Kültür Derneği'nin dü- 45 zenlediği banş ve halkların dostlu- 46 ğuna yönelik toplantıya Türkiye 47 ve Türkiye Kürdistanı Demokrat- 48 lar Birliği temsilcileri de katıldı. 49 TTKDB temsilcisi konuşmasında 50 halkların banş içinde dostça yaşa- 51 ma istemlerini belirterek ülkemiz- 52 deki son gelişmeler hakkında bil- 53 der verdi.

29 Haziran'da Cesna marka spor 54 uçağıyla Finlandiya'dan kalkıp 55 Moskova'nın merkezi Kızıl Mey- 56 dan'a inen Federal Almanya vatan- 57 daşı Mathias Rust'un bu tehlikeli 58 uçuşunun hedefli bir provakasyon 59 olduğu giderek kesinlik kazanıyor. 60 Başlangıça bir "maceraperest" ve 61 hatta bir "hava kahramanı" olarak 62 gösterilmeye çalışılan Rust, Alman 63 Haber Ajansı (dpa)'nın bildirdiği- 64 ne göre, geçmişimiz halfa Federal 65 Almanya'nın Moskova Büyükelçi- 66 liği yetkililerine kendisinin tek ba- 67 şına hareket etmediğini, bu için 68 görevlendirildiğini itiraf etti.

Uçağı ilk incelemeinde ek 69 tanklarla ve teknik cihazlarla do- 70 natılarak bu yolculuğu önceden ha- 71 zırlandığı ve uçuşun aşığı maliye- 72 tinin 10 bin mark civarında olduğu 73 tesbit edildi. Rust'un Kızıl Mey- 74 dan'a iniş sırasında hazır bulunan 75 "amatör" kameramanın yaptığı çe- 76 kimlerin de son derece profesyonel 77 olduğu belirtildi.

Eğitlik yetkililerine "Ben bu iş 78 için görevlendirildim" diyen, fakat 79 kimin, hangi amaçla bu görevi ver- 80 diğini gizli tutan F. Alman gencinin 81 uçağında Sovyetler Birliği'nin ask- 82 eri hanıralar da bulundu.

Bu olaydan hemen sonra TASS 83 açıklamasında uçağı Sovyetler 84 Birliği radarları tarafından tesbit 85 edildiği, avcı uçağlarının iki kez 86 ihlalcini takip ettiği ve uçağı Ham- 87 burg'daki bir havacılık klübüne ait 88 uçağınun önceden sapırdığını bi- 89 ldirmiş ve Sovyetler Birliği'nin

olmayacaktır" açıklamasıyla ask- 90 gincinin atıracakları ve yeni önle- 91 meler gereştireceğini ilan etti. Son 92 aydır, ABD donanması Ortadoğu 93 Kuvvetleri, Amenaklılara ait tan- 94 kerlere, Körfezin taşıma kulları-

lanıldığını alırdığı mombolama pana- 95 nasına olsa bile) karşılanmakın yana. 96 Dışişleri Bakanı Shultz'a göre de 97 bu, "herhangi bir devletle savaş- 98 kalkışmak değil, kendini savun- 99 mak" anlamına geliyor.

— İran'a silah satışından sonra

100 silindirmasını istiyor. Ancak mu- 101 tehferler, Reagan yönetiminin koru- 102 macılık ve geçiş özgürlüğünü sa- 103 vuma görevinin varacağı boyutlar 104 konusunda da endişe taşıyorlar.

— İran'a silah satışından sonra

Kızıl Meydan'a inen spor uçağının pilotu Mathias Rust:

"Bana bu görev verildi"

Rust Kızıl Meydan'a bu uçağı indi

güvenliği açısından gerekli önlemler alınmaması nedeniyle Genel Kurmay Başkanı Sergey Sokolov ve Hava Güvenliği Başkomutanı Alexander Koldunov'un görevle- 105 rinden alındığı da duyurulmuştur.

Pilotun kendisinin hayata mal- 106 olabilecek, korkunç reaksiyonlara 107 neden olabilecek, veya en azından 108 uluslararası havayı sertleştirile- 109 cek ciddidlikti bu olayın arkasında 110 somut olarak kimlerin olduğu he- 111 nüz saptanmaması da olsa, bu pro- 112 vakasyonun amacı açıkça görüle- 113 biliyor. Federal Almanya'nın tutu- 114 cu "Rheinische Post" gazetesinde 115 yayımlanan bir yorumda şu görü- 116 lere yer veriliyor: "Görbaşov'la 117 Sovyetler Birliği Batı'da büyük gü- 118 ven kazandı için, yumuşamanın 119 karşılarının yeni bir uçak düşür- 120 me olayının yardımına bu onu dünya 121 kamuoyunda yalıtılamaya ve Ce-

nerre'deki görüşmelerin sonuçla- 122 rını engellemeye çalışmaları akla 123 çok yaktırır."

Gerçekten de kastlı olarak Sov- 124 yet hava sahansı ihlal edip, bilgi 125 toplamakta kullanılan Kore Hava- 126 yollarına ait yolcu uçağının düşü- 127 rülmesinden sonra elde edilen ka- 128 natılar, CIA'nın 275 yolcuyla binliçli 129 olarak ölüme sürdüğünü ortaya 130 çıkartmıştı. 1983 yılındaki bu olay 131 banş hareketinin doruk noktasına 132 ulaştığı ve ABD füzeslerinin Batı 133 Avrupa'ya yerleştirilmesi banş 134 adı bir zamana rastlıyordu.

Sovyetler Birliği'nin cesur ve öz- 135 venli tavırları sonucu ilk defa nükle- 136 er alanda silahsızlanmanın so- 137 mut olarak gündeme geldiği bu- 138 günlerde de böyle bir provakasyon 139 yaşanması sadece bir benzerlik 140 olarak görülmüyor. Eğer uçağı 141 düşürselerdi Sovyetler yine ağır

Mathias Rust

142 suçlamalara hedef olacağı ve nükle- 143 er silahsızlanma anlaşmasının 144 imzalanması engellenilecekti.

Uçak Sovyetler Birliği tarafından 145 düşürüldükten Kızıl Meydan'a in- 146 diği için amacına ulaşamamış gö- 147 zükten çevrelerin şimdi de sağ basın 148 üzerinden bir Antisovyet karalama 149 kampanyası sürdürdükleri dikkati 150 çekiyor. "Rust'a özgürlük", "Kor- 151 kuñ sorgulama" vb. gibi manşetle- 152 rin yanı sıra Stern dergisi onun 153 amacını "banş" olarak göstermeye 154 çalışıyor. Stern'e göre Rust'un tek 155 amacı Gorbacov'la görüşebilmek- 156 ti. Binaidaki bu yaygırlar ne- 157 deniyle federal hükümet bile Sov- 158 yetler'in son derece adil bir soruş- 159 turma sürdürdüklerini, kendileri- 160 nin istedikleri zaman Rust'a ulaş- 161 bildiklerini açıkladı. Demokrat ba- 162 nda ise şu soruya yer verildi: 163 "Ya bu uçak kazaren Kızıl Mey- 164 dan yerine Beyaz Saray önüne ya 165 da Bonn'daki başbakanlığın bah- 166 sesine inmeyi kalkışsaydı, pilot 167 sağ kahr mıydı?"

Gazetemizde dinsel kesimlerle ilişkiler konusunda ressam Aydın Karahasen ve Ali Söylemezoglu'nun görüşlerinin yayınlanmasından sonra aynı konuda farklı yaklaşımlar getiren mektuplar almaya başladık.

Bu sayımızda Bad Kreuznach'dan yazan okuyucumuz Hüseyin Kaya'nın görüşüne yer veriyoruz. Bundan sonra da olanaklarımızın el verdiği ölçüde gelen mektupları yayınlamak istiyoruz. Ancak yazmak isteyen okuyucularımızın anlayışına sığınarak, uzun yazılarının okunma güçlüğüne de gözününe alarak yazmalarını rica ediyoruz.

“Din konusunda daha bir dikkatli yazmak ve konuşmak gerekir”

Hüseyin KAYA
Bad Kreuznach/FAC

Türkiye Postası'nın 27 Mart tarihli sayısında Bir konu iki görüş başlığı altında çıkan ve Karşılıklı Hoşgörü ve Anlayış Ortamına İhtiyaç var ile Tehlikeli Alakalar alt başlıklarıyla yayınlanan yazılar hakkında...

Dindar bir arkadaşımı ziyarete gittim. İçeri adımı aratı atamaz Türkiye Postası'nı uzgün ve rencide edilmiş bir çehreyle bana doğru uzattı ve gazete başredaktörü Ali Söylemezoglu ile sanatçı Aydın Karahasen'in yazılarını gösterdi. Aydın Karahasen'in yazısının üzerine parmağını basarak "Bu bey nedan ülkelinin mütlüklüğünü isteyen, Amerikan emperyalizmine ve onun Türkiye'deki işbirlikçilerine karşı çıkan biz dindarların safıdır etmeye, bizimle ilişkili kesmeye çalışıyor acaba? Bak bu konuda bir de yazi yazdın oku bir kere," dedi. Bu dindar arkadaşın yazısı Türkiye Postası'nın 107'nci sayısında yayınlandı.

kurtuluşu için doğuşlarının ve bu uğurda canlarını feda edenlerin arasında bir çok dindar vardı. Ayrıca yazılarının hiç birinde Marks dindarları için sınıfının tarihsel görevinin yerine getirilmesinde saf dışı tutmuyor. Lenin'in öncülüğünde kurulan işçi partisinin çağın ve programında dindarlar bu partiyi gilemez diye tek bir kelli-me veya şair yoktur. Sadece parti programının kabul edilmesini şartı konmuştu.

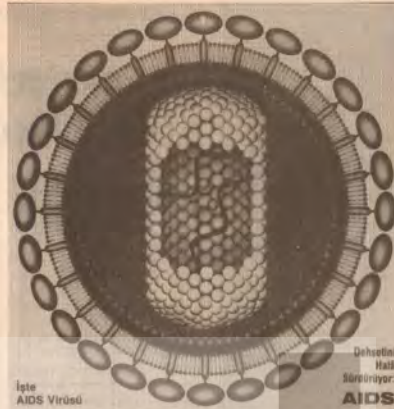
Elbette ki Marks'ın o zaman söylediği söz bugün içinde bir gerçekçilik ve geçerlidir ama Fidel Kastro diyor ki: "Görüşüme göre din ne aynodun ne de her derde deva panzehiri. Din eğer sömürdük sınıfın emrine girmişse, halkın sömürülmesine yardımcı oluyorsa, fakirliğe ve yoksulluğa göz yumuyorsa ayırdodun. Yok ama din ülkede geniş halk yığınlarını yokluktan, açlıktan, işsizlikten, emperyalist baskı ve sömürdiren kurtuluşu için geniş halk yığınlarının safında yer alıyorsa böylesi durumda dini ayon olarak adlandıramayız." Tersî durum gerçeklere göz ka-

adı altında soygunlar dayatılıyor, ülkemizde bizlere seçme ve seçilme hakkı verilmeyorsa ve tüm bunlara karşı Marksistler ile dindarlar birlikte karşı çıkıyorlarsa bu İslam dinine ters bir tavır değildir ve hatta dinin icaplarını dindir...

Komünistlerle dindarların birlikte çalışmalarını geçici bir taktik, amaca ulaşmak için fırsatçı gibi de değerlendirilmek doğru değildir. Ayrıca komünistler için dindarlarla birlikte çalışmak yeni bir durum da değildir. Alman faşizminin ölüm kamplarında yok edilen nice dindarlar faşizme karşı halkın safında direnenlerdi. Siili'de, Güney Afrika'da ve dünyanın daha bir çok ülkesine baskı ve zulme karşı direnen ve halkının safında doğuş dindarlar ve kiliseler var.

Tüm bunları geçici bir taktikten ziyade, nihai kurtuluşa kadar sürecek ve de devam edecek stratejik bir faktör olarak değerlendirmek gerekiyor. Kastro diyor ki: "Dindarların diyaloğun sadece faydalı olduğunu söylemek yeterli değildir, diyalog vazgeçilmez değildir, birlikte çalışma ise zorunludur."

Roma imparatorluğuna karşı

Bu yılın başına kadar Türkiye'de 3 yurttaşımızın AIDS hastalığından öldüğü basında duyuruldu. Yine gazeteler 13 kişiye de AIDS mikrobunun bulaştığını açıkladılar. Bilindiği gibi mikrobun bulaştığı herkes hemen hasta olmuyor, ama hastalananların ölümünden kurtulmaları olanaklı değil. Federal Almanya'da halen 1000 kişide AIDS hastalığı saplandı. Dünya Sağlık Örgütü'nün bu yılın başında yaptığı tahminlere göre henüz curesi bulunamayan AIDS hastalığına yakalanan insan sayısı dünyada 100 bini buluyor. Mikrobun bulaştığı yaklaşık 5-10 milyon kadar insan var. Dünya Sağlık Örgütü 2000 yılına kadar bu sayının 100 milyona ulaşacağını tahmin ediyor. Orta Çağ'da veba salgını Avrupa'da 25 milyonu insanın ölümüne neden olmuştu.

Birçok doktorun "dünya tarihinin en ölümcül hastalığı" niteliğini taşıdığı bu salgın hastalığın belirtileri, etkileri, nasıl ve hangi yollardan bulaştığı, korunmanın nasıl mümkün olduğu basında geniş olarak ele alınıyor. Ancak sorunun tam olarak aydınlatılmayan, daha doğrusu ABD ve

Orta Çağ'da veba salgını Avrupa'da 25 milyonu insanın ölümüne neden olmuştu.

Dünya tarihinin en ölümcül hastalığı olarak nitelendirilen AIDS'in nasıl ortaya çıktığı ve virüsün kısa sürede nasıl yayıldığı hakkında basında yoğun tartışmalar yer alıyor.

AIDS kimin icadı?

Bu konuda "Biyolojik savaş, gen teknolojisi ve belki de AIDS" başlıklı yazıda İngiliz fizikçisi John Seale'ın ve Kaliforniyalı AIDS uzmanı Robert Strecker'in görüşleri özetleniyor. Bu bilim adamlarına göre, AIDS virüsü birbirine yakın ve hayvanlara ait iki virüsün kaynaşmasıyla oluşmuştur. Robert Strecker, bu virüsün ABD laboratuvarlarında ortaya çıktığı görüşündedir.

Kasım 1987'de Almanya'da çıkan "Der Spiegel" dergisinde ve Batı Berlin'de çıkan "TAZ" gazetesinde Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yaşayan Berlin Üniversitesi Biyoloji Enstitüsü eski müdürü Jakob Segal'ın görüşlerine yer verildi.

Jakob Segal, Washington yakınlarında çok gizli bir Pentagon laboratuvarında 1977'den beri mikrop savışı için deneyler yapıldığını ve bu deneyler sonucunda koyunlarda bulunan bir virüs ile bir insan virüsünden oluşan yeni bir virüs ürettiğini belirtiyor. Bu virüs, ceyzavirüs denilen ve yatan ve serbest bırakılma vaaşinde bulunulan makhmurlar üzerinde denenmiştir. Bir yitki ölmelerinden sonra serbest bırakıldı.

1986 yılının ağuşos ayında Zimbabve'nin başkenti Harare'de toplanan Boğazışız Ülkeler Konferansı'nda da bu konu tartışılmış ve AIDS'in Afrika'da değil

Derrick laboratuvarında böyle bir ürünün üretilmiş olabileceği üzerinde durulmuştur.

Bu çerçevede "Patriot" adlı bir Hindistan gazetesinde, AIDS virüsünün ABD'de üretilikten sonra Amerikan askerleri üzerinde denendiği, Avrupa'ya ve diğer ülkelere de ABD askeri personeli tarafından taşındığı görüşünün yer aldığı bildirildi. Bu görüşün doğruluğu ise tartışılmalıdır.

Bu çerçevede "Patriot" adlı bir Hindistan gazetesinde, AIDS virüsünün ABD'de üretilikten sonra Amerikan askerleri üzerinde denendiği, Avrupa'ya ve diğer ülkelere de ABD askeri personeli tarafından taşındığı görüşünün yer aldığı bildirildi. Bu görüşün doğruluğu ise tartışılmalıdır.

Kuşkusuz AIDS virüsünün nereden geldiğini son noktasma kadar aydınlatılacak kanıtlar he-

Hüseyin Kaya

Ülkemizin nüfusunun %99'un-
dan fazlasının müslüman oldu-
ğunu unutmayız. **Yeni şartlar
yeni problemler** dayatıyor. Öy-
tseye yeni problemlere yeni çö-
zümler gerekiyor. Batı ve So-
yalizm sorunları der inin Al-
manca çikan Şubat 1987 sayı-
sındaki bir yazıda 18 ülke komü-
nist partilerinin temsilcileri bira-
raya geliyorlar. Marksistlerle din-
darların diyalog ve birlikte çalış-
maları üzerine kafa yoruyorlar ve
yeni çözümler arıyorlar...

Frei Betto adındaki bir kişi
Küba lideri **Fidel Kastro** ile so-
yalizm ile din kesimin diyalogu-
nu ve birlikte çalışmasını konu
alan 295 sayfalık bir kitap yayı-
ladı. Bu yazıyı yazmadan önce bu
kitabı okuma ihtiyacını duy-
dum. Almanca çikan bu kitapla
ilgili kısa bir yazı **Barış ve So-
yalizm** dergisinin dergisinin
Ocak 1987 Almanca sayısında
çıkı. Unutuyorum ki bu yazılar
Yeni Çağ dergilerinde Türkiye
olarak çıkar ve özümseriz... So-
runlara analizsiz yaklaşımlar so-
runlara çare olmadıkları gibi, yara-
yı da azzabilirler. Hele hele din
konusunda daha bir dikkatli yaz-
mak ve konuşmak gerekiyor.

Evet Marks "**Din halk için af-
yondur**" demistir. Bu konuda ge-
len soruya Fidel Kastro diyor ki:
"**Bu söz söylendiğinde insanlık
acımaz bir şekilde baskı, zulüm
ve sömür altında inliyodu. Yüzyıllarca
egemen güçlerle dinli kuruluşlar
etle halkı sömürdüler. Ama Marks ve ar-
kadasları 1. enternasyonalin
çalışını yaptıklarıunda, bu çağ-
rıya katılanların arasında bir
çok da dindar kişi vardı. Paris
Komünü saflarında egemen
burjuvaziye karşı, azatların**

**"İnsan kendii dini inancını terketmede
de Marksist olabilir. Marks-
lesi dindar Marksistler, Marks-
list komünistlerle birlikte ül-
kenin kurtuluşu için yoğun çar-
ışmalar yapabilirler. Bugün Ni-
karagua'da dindarların halkın
safında, emperyalizme karşı
ülkenin kurtuluşu ve sosyalist
bir düzene doğru ilerleyişte na-
sil canla başla Marksistlerle
birlikte çalıştıkları yönünde ya-
ratıcı derslerle dolu örnekler
vardır."**

Konumuza biraz daha girebi-
lim için, FİDEF ile Avrupa Milli
Görüş Teşkilatı arasındaki kuru-
lan diyalog ve birlikte çalışma-
ları bir hatırlamakta yarar var.
Egemen güçlerin ve onların ye-
minli borazanı Tercüman gaze-
tesinin bu diyaloga ateş püskürt-
mesini de biliyoruz ve hatırlı-
yoruz. Demek ki böylesi bir diya-
logun ne demek olduğunu egem-
en güçler çok hassas bir şe-
kilde anlıyorlar, korkuyorlar... Bu
kurulum diyalog ve birlikte ça-
lışmanın kendileri yararına bo-
zulması için bin bir çabayı harcı-
yorlar. Onlar bu diyalogdan bu
derece guncunyorlarsa bizlerin
de böylesine önemli bir konuya
yaklaşımmız dikkatli olmak zo-
rundadır. Çabamız düşmanın ek-
meğine yağ sürmemelidir...

İslam dininde "**Yanında komün-
şun aç yatıyorsun sen iyi bir
müslüman değilsin**" yönü söz-
ler var. Burada gerekse Türkiye
de mülyonlarca insanımız işsizli-
ğin, yoksulluğun, hastalıkların,
baskı ve sömürünün pençesinde
kıvrınıyor, yurtdışındaki insan-
larımız askerlik bedeli, gümrük
kapıları, pasaport ve konsolosluk
harçları ve konsolosluk başlıları

stik çıkışa ise zorlun-
Roma imparatorluğuna karşı
Spartaküs önderliğindeki köleler
ayaklanmasında o zamanki egem-
en güçler baş düşmanları ola-
rak o zamanki dindarları gösteri-
yorlardı. Roma imparatorluğu
egemenleri köleleri konuşan
hayvanlar olarak adlandııyorlar-
dı. O zamanki kölelerin dini li-
derleri öncülüğündeki istemleri
genel olarak eşitlik değil miydi?

Baskıya, zulüm ve köleliğe karşı
bayrakmış yükselten din ayyon
olur mu? Geçitlik taktik olur mu?

Ama sonradan egemen güçler
dini kendi sömürüsünün devamı
için kullandı. Eğer bugün ilde-
mizde bir çok iyi niyetli dindar
ezilen halktan yana çıkmıyor,
emperyalizmin ülkemizde de-
lomasını istiyor, 141, 142 ve
163'ncü maddelerin kaldırılma-
sını söylüyor, ayyon bulun-
nesindedir? Bunun tersi tehlikeli
alakalar olmaz mı?

Bu ülkedeki barış hareketi
içinde yeterli dercede olmasa
bile Hristiyan dindarları görünce
seviniyoruz. Onlarla konuşmak
istiyoruz. Türkiye insanlarımız
arasında "**Ah bizim de dindar-
larımız bizlerle birlikte barış
hareketine, sendikali çabalara
daha bir yoğun katılabilir**" diye
istemlerini dile getiriyorlar.

Dinlerin ortaya çıkmasında
egemen güçlerin baskı ve zor-
balığının rolü yok mu? Elbetteki
baskı ve zulüm sonucu çaresiz
kalan insanlar yerden ve gökten
kurtarıcı hayalleriştir.

Unutmamak gerekidir ki, bu-
gun egemen güçler nasıl ki ko-
münistleri baş düşmanları görü-
yorlarsa, dinin ortaya çıktığı za-
manlarda da dindarları baş düş-
man olarak görüyorlardı. Fidel
Kastro diyor ki: "**Dindarların
inancına hakaret etmeden, onları
zorlamadan birlikte çalışmak,
onların halkı yararına devrimci
dönüşümlerde ortaya çıkacak
zorlukların çözümüne katkılarını
sağlamak ve geçerli yöntemleri
Dindarları, marksistler arasında-
daki diyalogu bozmaya yönelik
her yelteniş egemen güçlere hizmet
olur. Bu konu dikkat gös-
tenilmesi gereken ve de çok
önemli bir konudur, amand dikkat!**

de topianibus başlatılan Ülkeler
Konferansında da bu konu tartı-
şılmış ve AIDS'in Afrika'da değil
ABD'de ortaya çikan bir hastalık
olduğu görüşü geniş bir çoğun-
luk tarafından ilgililere karışlanmı-
ştı. Hastalığı Afrika'dan yayılmış
gibi göstermek, hem gerçekle-
şen ABD olduğuna gizlemeye
hizmet ediyor, hem de yeni so-
mürgeçiliğe ve ırkçılığa karşı mu-
cadele eden Kara Afrika'ya karşı
dünya kamuoyunda psikoloji
tepkii yaratmayı amaçlıyor. Bu
nedenle Üçüncü Dünya Ülkeleri
bu konuda farklı bir durayarak gös-
teriyorlar.

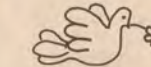
"**Yeni Öncü**" dergisinin Mart
1987 tarihli sayısında yer alan Ni-

Bradford College'den Dr. Alas-
tair Hay'ın açıklaması da bu gö-
rüşü doğruluyor. Hay, Pentagon
dosyası arasında yer alan 1963
tarihli bir dokümanda, Savunma
Bakanlığı'nda tam AIDS tarifine
uyan buluşları bir mikrop üretme
karanının bulunduğuna yakın za-
manlarda kamuoyuna duyurdu.

Dünya basınında son zaman-
larda çin haberlerde de biyo-
lojik silah üretiminde adı en çok
duyulan ABD/Maryland'daki Fort

Kuşkusuz AIDS virüsünü ne-
reden geldiğini düşünmek sonras-
ka kadar aydınlatıcı kanıtlar he-
de ne yayınlanmış değil. Belki de
bu hiç bir zaman mümkün ol-
mayacak ve yokedildikten sonra
bile bu mikropun giza kimliği tü-
müye bilinmeyecek. Ama "**Yeni
Öncü**"deki yazıda belirtildiği gibi
Pentagon'un "onu ve benzerle-
rini üretebileceği ve üretme
karanını" olduğu ve yeterince
dehşet vericidir... Nükleer sar-
vaya olanaklı külabilecek olan
"**Yıldız Savşanlar**", gibi bir pro-
je onaylanıyorsa, AIDS benzeri
silahların üretiminde için hangli
nedene sahip olabilir-
ler?"

et yemeklerinde kullanılan
bir çeşit baharat
4) İki sesli harf - Yeşil yapraklı
güzel kokulu, bazen karni-
masız ağrındığında annemizin
limonla kaynatarak içirdiği
bir bitki.
5) Yurdumuzun en büyük gö-
lü
6) Ormanda yaşayan büyük
bir hayvan - Yavla, düzlük

BARIŞ VE ARKADAŞLIK

Barış istegimiz
İstegimiz banştir.
Arkadaşlık her yerde,
Dünya arkadaşlıktır.

Atılmasın bombalar,
Raketler de yokolsun.
Çünkü istegimiz banştir,
Barış ve arkadaşlık

Erkin Kantar

Sevgili çocuklar bu sayımızda size Nürnberg'de oturan akadaşınız **Erkin Kantar**'ın hazırladığı bir **Tomurcuk Postası** sunuyoruz. Bulmacası, fıkrası, şırası ve çizerek gönderdiği bilmece için kendisine hepimiz adına teşekkür ediyor ve şakirttürlü Tan Oral'ın resimlediği "**İki Minik Kentli**" isimli kitabı armağan olarak gönderiyoruz.

Soldan sağa:
1) Bir hamur tatlısı
2) Oküzün dişi - Dünyanın
uydusu
3) Hatıra
4) Büyükanne
5) Kalem'in ilk hecesi - Bir
nota
6) Ters, bir ormanımız

7) İçi unlu küçük bir kuru-
yemiş çeşidi

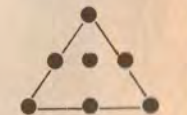
Yukarıdan aşağıya:
1) Bir sayı - Bir erkek adı
2) Zamanın en kısa parçası -
Eğmek kelimesinin emri
3) Leylek'in başı sonu - Dağ-
larda yetişen güzel kokulu

BİR FIKRAMIZ VAR

İki köpek çölde buluşmuş-
lar. Birinci köpek: "**Nasılın
arkadaş?**" diye sormuş.
İkinci köpek bitkin bir vazie-
yette cevap vermiş: "**Yavla hiç
yi değilim. Yakanlarda bir aşık
bulamazsam, altuma yapaca-
ğım.**"

İki TAZ DEĞİŞTİRİP BU
ÜÇGENİ TERSİNE
ÇEVREBİLİR MİSİNİZ?

Uluslararası alanda ünlü müzik ve film sanatçımız Zülfü Livaneli ile sohbet ettik

“Toprağımızın kokusunu taşıyarak evrensel olmak”

Erhan ÖZÇELİK

Türkiye Postası: Sayın Livaneli, önce sanat çalışmalarınıza nasıl başladınız, bu konuda kısa bir bilgi verir misiniz?

Zülfü Livaneli: Biz sanat çalışmalarına bir kuşak olarak başladık diyebilirim. Kendimizi birdenbire bir sanat ortamında bulduk. Ankara'da Maarif Kolejinde ve daha sonra Cumhuriyet Lisesinde okudum. O yıllar içinde Ankara, -60 sonrası Ankara-büyük bir politik ve kültürel aydınlanmanın içinde buldu kendini. Ve bizim kuşağımız daha ortaokul çağlarından itibaren kendini, önce bir takım Türk romanlarıyla karşı karşıya buldu. Sonra Michel Zarakov romanlarıyla, macera romanlarıyla, derken birdenbire Plehanov'lar geldi. Arkasından Kafka'lar geldi. Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) Godot'u Beklerken'le bir iş başı yaptı. Ve İspil Partisi kuruldu. Biz kendimizi büyük bir kültürel ve politik Rönesansın içinde buldük. Bu bizi büyük bir heyecana böyledir. O etkilere hâlâ sürüp diyoruz. Yani biz, bizden sonra yetenekli kuşaklardan daha farklıydık. Çünkü sanıyorum ki, Türkiye'de kültürel boyutu en derinden ve tadıyla yayılabilen kuşaklardan biri oldu bizim 47'iler, 46'lılar diyeceğimiz kuşak.

Nazım Hikmet'in şiiri bugün Anadolu'daki insan tarafından da okunabiliyor, Paris'teki Fransız entelektüel tarafından da okunabiliyor. Benim amacım da böyle bir müzik yapısına ulaşmaktır.

Shakespeare'in Kral Nere'nden yararlanıldı. Yani böyle bir temel nokta var ki, o noktaya inebildiğiniz anda ve tek oluyor. Eski Yunan felsefesi, Shakespeare, Cervantes, Yunus Emre, hepsinin biraraya geldiğini görürsünüz. Ya da dünya melodilerinin bir de noktada buluştuğunu görürsünüz.

İrlanda Balatları olsun, Girit şarkıları olsun, Aşk Veysele olsun. Anadolu ezgileri olsun bir noktada buluşuyor. Ben bunu, sezebiliyorum. Önce seziş yoluyla başladı bu benim müziğimde. Ve bu Balat formunu Anadolu'daki aşık biçimine ne kadar yakın olduğunu görüp o tarzda yürümeye başladım. O tarzda bestelediğim parçalar, Karlı Kayın Ormanı gibi, Leylim Ley gibi... hem Türkiye'deki halkta büyük yankı yaptı hem yurtdışındaki insanlarda da ilgi yarattı. Yani bir çelişki yok. Türkiye'deki insanın beğendiğini dışarı reddediyor ya da tam tersi diye bir çelişki olduğunu ben inanmıyorum. Çünkü Nazım Hikmet'in şiiri bugün Anadolu'daki insan tarafından da okunabiliyor, Paris'teki Fransız entelektüel tarafından da okunabiliyor. Benim amacım da böyle bir müzik yapısına ulaşmaktır. Bunun da yolu evrensel mü-

zika bağladık. Siz bu iki müzik arasındaki farklılığı ya da benzerliği nasıl ele alıyorsunuz?

Zülfü Livaneli: Büyük benzerlikler var. Yalnız, Yunanistan'da da çeşitli müzik türleri ve Türkiye'de de... Bunlardan kısaca bahsederek örneğin, kilise-Bizans müziğiyle Osmanlı müziği birbirine benziyor. Rembetiko tarzıyla Batı Anadolu'da oluşan müzik ve Alaturka dediğimiz biçim daha popüler daha yaygın örneklere Yunan melodilerine benziyor. Kanun, ud, klarnet ve keman gibi ortak aletlerimiz var. Ve Yunanlıların "Buzukı" denen çalgısı da sazın bozuk deneklerinden türemiştir. Buzukı adı da oradan gelir zaten. Ama Anadolu'nun müziği tamamen ayrı. Yani bizim aşık müziği dediğimiz müzik, bu söylediklerimizden ayrı ve Yunan müziğiyle çok bir benzerlik göstermiyor.

Türkiye Postası: Müzik çalışmalarınızın dışında şiir yazdığınız ve film yönetmenliği yaptığınız biliyoruz. Özellikle Yaşar Kemal'in "Yer Demir Gök Bakır" romanının filmiyle yönettiniz ve başarılı oldu-

bu böylece bir bütünleşmeye doğru gitti. Müziği bırakmayacağım, fakat sinemayı da sürdüreceğim.

Türkiye Postası: Önemli dediğiniz dönemde yeni film çalışmalarınız okurlarımıza duyurabilecek miyiz?

Zülfü Livaneli: Yeni bir film senaryosunu yazıyorum. Özgün bir senaryo oluyor. Bu da ilk defa size açıklanıyor. İstanbul'da geçecek konu. Türkiye'nin çağdaş bugünkü toplumunu ve bu toplumda politik olayların toplumdaki insan ilişkilerini değiştirmesi ve yaralaması anlatılacak.

Türkiye Postası: Sanat çalışmalarınızın önemli ölçüde etkileyen sanatçılar, aydınlar oldu mu?

Zülfü Livaneli: Çok oldu. Önce, benim üzerinde Türk halk edebiyatının çok büyük etkisi oldu. Yunus Emre'nin, Karacaoğlu'nun ve Pir Sultan'ın çok büyük etkisi oldu. Ve bunlarla iç içe büyümek bir yandan da benim, Prust okumam, örneğin Kafka okumam, Marks okumam ve bunların iç içe gelişmesi, benim şu anki mü-

bu müzik tutar, şöyle yaparsam başa'nı kazanım hesabı içine girmedim. İçimden ne geliyorsa onu yaptım ve bu içtenliğimin büyük kitle tarafından anlaşıldığını sanıyorum. O yüzden aramızda kopmayan bağlar var yıllardan beri.

Türkiye Postası: Theodorakis'le verdiğiniz konserde bir Yunan filozofundan alıntı yaptınız...

Zülfü Livaneli: "Ülkelerin türkölerini yapanlar, yasalarını yapanlardan daha güçlüdür" dedim. İnaniyorum buna. Bu böyledir zaten.

Türkiye Postası: Bu konuda aşmak istediğiniz bir şey...

Zülfü Livaneli: Yaşar Kemal'in çok güzel bir sözü var: Yenicağ'ın İstanbul'u fethetile ya da Batı'daki başka bazı yonurlarla başladığı söylenir.

Yaşar Kemal de diyor ki: Yenicağ'ın başlangıcı Cervantes'in Don Kişot'u yazmasıdır. Dünyamızı değiştiren ilk modern roman. Rönesansın etkilerini hâlâ görüyoruz. Kültür çok önemli bir şey. Politikacılar zamanla unutuluyor, fakat bir ülkenin tarihinde yer etmiş, halkında kök salmış sanatçılar hiç bir zaman unutulmuyor. Ve toplumu biçimlendirirler esas enlar.

Türkiye Postası: Siz uzun yıllardır Türk-Yunan dostluğu için çalışmalarında bulunuyorsunuz. Bir süre Maria Farnatlı ile çalışmalarınız oldu. Daha sonra Theodorakis'le. Türkiye'de kurulan dostluk komitesinin sekreterisiniz. Türk-Yunan dostluğu konusunda neler düşünüyorsunuz?

Zülfü Livaneli: Bu iki halkın dostluğu en önemli belirir miyim. XVI. yüzyılın Batı için önemli geçmişi, kapitalizm ile burjuvazinin doğuşu. O yüzyıldan başlayarak Batı'daki etkilere de göğününde tutulursa, insanlık tarihinin en önemli öykülerinden biridir. Feodalizmden kapitalizme geçerken, burjuvazi, kültürel ve sosyal yaşamda, feodal ideolojiye karşı kendi ideolojisini ortaya koyup kavgasını yapmaya başlar. Rönesans, burjuvazinin doğuşu ve sanat alanındaki değerlerini sergilerken, Reform, din, aile, orkestra, kültürel yaşamda karşı burjuvazinin ahlakı;

Ruhi Su'ya merhaba

Hamburg Halkevi tarafından 30 Mayıs günü Audi-Max salonunda Ruhi Su'ya merhaba isimli bir kültür gecesi düzenlendi. Program sırasında bir senaryo eşliğinde sunulan Ruhi Su'nun sanat anlayışı, yaşamı, kültür sorununa yaklaşımı Almanca ve Türkçe olarak diyalara aktarıldı.

Brenda Başar yönetimindeki 45 kişilik kadrosuyla Bremen Ki Korosu, Heval, Horst Breiter, Aline Bartheleny tüm izleyicilerin büyük beğenisini kazandı.

M. Suat Esinsel yaptığı konuşmada ağırlıklı Federal Almanya'nın yeni yabancılar politikasına ihtiyacı olduğunu, nesnel temelleriyle birlikte açıklarken, diğer yandan Türkiye'ye göçmen işçi yığınının ve özellikle de gençlerin kültürel bir boşluk içerisinde bulunduğunu vurguladı.

Halkeli Başar Folklor Grubu 35 kişilik kadrosuyla ilginç bir gösteri sergiledi. Salonun girişinde Alman ve Türkiye'li karikatürcülerin 80 eserinden oluşan ve ortak yaşamı ve sorununu içeren karikatür sergisi ilgiyle izlendi. Geceye 1000'li aşkın Alman ve Türkiye'li katıldı.

BU KİTABI OKUDUNUZ MU ?

Profesör Server Tanilli'nin "Yüzyılların Gerçeği ve Mirası" adıyla yitüştüğü, insanlık tarihinin serüvenini anlatan çalışmalarının, geçtiğimiz nisan ayında, İstanbul'da 3'üncü cildi yayınlandı. XVI ve XVII yüzyılları içine alan bu cilt, günümüzde ışık tutan, çoğu sorunlara daha o yüzyıllardan verilmiş yanıtları da içeriyor. Bu önemli kitabı okuyucularımıza kısa vermekten, sayın Tanilli ile kitap üstüne yaptığımız bir söyleşiyi yayınlıyoruz.

Dilruba YENEN

SERVER TANILLI

yüzyılların gerçeği ve mirası

İNSANLIK TARİHİNE GİRİŞ

III

XVI VE XVII. YÜZYILLAR

— Sayın Tanilli, "Yüzyılların Gerçeği ve Mirası'nın XVI ve XVII yüzyılları anlatan bu cildinde saptadığınız en önemli gerçekler neler?

— Başta Dünya için belirir miyim. XVI. yüzyılın Batı için önemli geçmişi, kapitalizm ile burjuvazinin doğuşu. O yüzyıldan başlayarak Batı'daki etkilere de göğününde tutulursa, insanlık tarihinin en önemli öykülerinden biridir. Feodalizmden kapitalizme geçerken, burjuvazi, kültürel ve sosyal yaşamda, feodal ideolojiye karşı kendi ideolojisini ortaya koyup kavgasını yapmaya başlar. Rönesans, burjuvazinin doğuşu ve sanat alanındaki değerlerini sergilerken, Reform, din, aile, orkestra, kültürel yaşamda karşı burjuvazinin ahlakı;

insanın beğendiğini dınsarı reddet-
iyor ya da tam tersi diye bir çelişki
olduğuna ben inanıyorum. Çünkü
Nazım Hikmet'in şairi bugün Anado-
lu'daki insan tarafından da okunabi-
yor, Paris'teki Fransız entellektüel-
leri tarafından da okunabilir. Benim am-
acım da böyle bir müzik yapısına ya-
laşmak. Bunun da yolu evrensel müzik
olan çoksellikten geçiyordu. Bu
çokselliğe sirtımı dönemezdik.

Sizin gazetenizi okudum dün ak-
şam. **Abidin Dino**'ya röportaj var, ay-
nı şeyleri söylüyor. Yani Picasso'ya
Shagall'e çaışın bir insan anları,
ve Picasso'nun sözlerini okurken tük-
lerim düperdi. O fırından çıkan se-
ramiklerin biri İspanyol, biri Türk
bir Rus -Shagall'in yaptığı- fakat kendi
kimliklerini taşıyan seramiklerin her
biri hından evrensel bir ürün olarak
ortaya çıkıyor. Çoksellik de bence
bu seramikler gibi o fırında pişiyor.

Türkiye Postası: Çoksellik halkın
çaışmalarını daha da geliş-
tirmek, daha da sesleri ço-
ğaltmayı düşünüyör musu-
nuz?

Zülfü Livaneli: Yok, bu nicelik
meslesi değil, çoksellik Türkiye'de
bir an yanlış anlaşılır bu. Çok sa-
hınlığı çok seslilik yerine koymaya baş-
ladılar. Oysa tam tersine müzikte en-
strümanları ekonomik biçimde kulla-
mak çok önemli. Bazen bir tek en-
strümanla konuşmak mümkün yapila-
bilir, bazen de yüz enstrümanla tek sesli
müzik yapılabilir.

Türkiye Postası: Theodora-
kis Türk ve Yunan müziği ara-
sındaki farklılığı daha getirir-
ken daha çok tarihsel geliş-

Türkiye Postası: Müzik çar-
ışmalarımızın dışında şir yaz-
dıgınız ve film yönetmelik-
yaptığınız biliyoruz. Özellikle
Yasar Kemal'in "Yer Demir
Gök Bakır" romanının filmini
yönettiniz ve başarılı oldu-

Zülfü Livaneli, arkadaşımız Erhan Özçelikle beraber.

nuz. Film yurtdışında önemli
yanıklar yarattı. Bize film ça-
ışmalarına nasıl başladığınızı
aşılayabilir misiniz?

Zülfü Livaneli: Ben yıllardan beri
film müzikleri yapıyorum biliyorsunuz.
17 film müziği yaptım. Bunlar İsveç
Televizyonu'na film müziği yapmakla
başladı. Sonra bür WDR için Hel-
me Sanders'in **Şirin'in Düğünü** fil-
mine müzik yaptım. Burada çeşitli
film müzikleri ve Türkiye'de Süra fil-
mine yaptığım müzikle yilin en iyi
film müziği ödülünü kazandım. Yine
Yünlü Oldurseler filmiyle gene o
ödülü aldım. Yönelim müziğini
beledim. Bütün bu filmler arasında
montaj çalışmalarına katılıyordum.
Hatta bazı filmlerin montajını yapıp-
tim. Ve dışarda bulunduğum zamanlarda
her sinemaya ilgilindim. Sinema
eserleri ve sinema kitapları... Bunlar
bende uzun yıllardan beri bir film
yapma isteği doğdu. Çünkü bir yan-
dan da hikayeler yazıyordum, roman
yazıyordum, onları yayınılıyordum. Bu
da benim hayatımın köklerinden bir-
di; müzik ve edebiyat arasında.
Şimdi film yaparak bunları tümünü
topluyabiliyorum. Senaryo yazıyordum,
yönetiyordum ve müziğini yapıyordum.

zikte, filmde ve edebiyattaki ifadeni
ve kendi söyleyimi borçlu olduğum
unsurlar bence. Onun dışında tabii,
Nazım Hikmet'in çok büyük etkisi
oldu. Yunus Emre'den **Nazım Hikmet**
e uzanan büyük bir nehir gibi görü-
yoruz Türkiye'deki bu aydınlık daka-
ma...

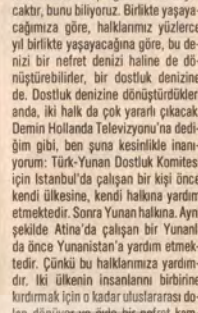
Türkiye Postası: Kültür ve
sanat alanında en çok beğen-
diğiniz ve nefret ettiğiniz iki
şeyi sorsak... Neler olabilir?

Zülfü Livaneli: Seyiyebilirim, ko-
lay. Çünkü bu konu üzerinde çok dü-
şündüm. Sanatta en çok sevdiğim
şey içtenlik. En nefret ettiğim şey de,
başın kazanmak için sahtekarlık yap-
mak. İnanmadığı şeyleri söylemek,
sunmak.

Türkiye Postası: Peki, aynı
soruyu politika dogru yö-
neltsak...

Zülfü Livaneli: Aynı şeyi tekrar-
layabilirim. Çünkü benim yaşamımın
ikielerinden birisi bu içtenlik. Müzi-
ğimde de öyle. Beşti döndürme-
ne hissediyorsam içimden o an ne
geliyorsa onu yapıpım. Hiçbir zaman

Zülfü Livaneli: Bu iki halin dost-
luğuna inanıyorum. Bu bir ütopya de-
ğildir. Çünkü bizi birbirimize bağlayan
çok şey var. Geçmişimiz bizi birbiri-
me bağlıyor. Dolayısıyla geleceğimi-
ze de birbirine bağlı. Ege'nin iki kı-
yısında bu iki halk varolacaktır. Bir
halk öbürünü toprağından koymaya-
cağı, bunu biliyoruz. Birlikte yaşaya-
cağıma göre, halklarımız yüzlerce
yıll birlikte yaşayacağına göre, bu de-
nizi bir nefret denizi haline de dön-
üştürebilirler, bir dostluk denizine de.
Dostluk denizine dönüştürdükleri
an, iki halk da çok yararlı çıkacak.
Demin Hollanda Televizyonu'na dedi-
ğim gibi, ben şuna kesinlikle inan-
ıyorum: Türk-Yunan Dostluk Komitesi
işti İstanbul'da çalışan bir kişi önce
kendii ülkesine, kendi halkına yardım
etmektedir. Sonra Yunan halkına. Aynı
şekilde Atina'da çalışan bir Yunanlı
da önce Yunanistan'a yardım etmek-
tedir. Çünkü bu halklarımız yardım-
dır. İki ülkenin insanlarını birbirine
kurdurmak için o kadar uğraşarakası do-
lağ dönüyor ve öyle bir nefret kam-
panyası, profesyonel nefret yaraba-
lan tarafından yayılıyor ki, bunlara
karşı çıkmak herhalde bu iki ülkenin
sanatçılarından başlayacaktır. Ve se-
vinçle görüyoruz ki, iki ülkede de halk
arasında kök salıyor bu anlayış. Öme-
ğin bizim Theodorakis'le Türkiye'de
yaptığımız son plak, son yilin en büyük
satışlarından birini gerçekleştirdi.
Arabest, taverna olmasına rağmen
400 binden fazla satıldı. 32 hafta
liste başında, bir numarada kaldı Tür-
kiye'de. Bunu alan insanlar var, bunu
çalan insanlar var. Ve البته ki din-
leyen insanlar var. Bunlardan herbi-
ni, bu milyonlarca kişiyi ben bu komi-
tenin doğai üyesi sayıyorum.

Zülfü Livaneli, arkadaşımız Erhan Özçelikle beraber.

Türkiye Postası: Son olarak
okurlarımıza iletmek istediği-
nizi bir şey var mı?

Zülfü Livaneli: Genellikle Türkiye
Postası'nı okuyan kitlenin yurtdışında
olduğunu sanıyorum. Ben de 11 yıla
rı zor koşullarda yurtdışında geçirmiş
olan bir insanım. Şu anda yilin büyük
bir bölümünü İstanbul'da geçiriy-
orum. Tek söyleyebileceğim şey, bir-
birimizi anlıyoruz.

Türkiye Postası: Teşekkür
ederiz.

gerçekleşer neler?

— Başta Batı dünyası için belirtmiş olalım. XVI yüzyıldan
Batı için en önemli gerçeği, **kapitalizm** ile **burjuvazinin** doğu-
şu. O yüzden başlayarak Batı dışındaki etkileri de gözönün-
de tutulursa, insanlık tarihinin en önemli olaylarından biridir
bu. Feodalizmden kapitalizme geçerken, burjuvazi, kültürel
ve sosyal yaşamda, feodal ideolojileri karşı kendi ideolojilerini
de ortaya koyup kavgasını yapmaya başlar. **Rönesans**, bur-
juvazinin düşünce ve sanat alanındaki değerlerini sergilerken,
Reform, din alanındaki külfetmişliği karşı burjuvazinin görü-
şlerini de getirir. Her iki hareket de, tarih sahnesine yeni
çıkması ilerici bir sınıfı, soylulara ve kiliseye, yani feodal
gericiliğe karşı başkaldırıdır.

Bunun yanı sıra, bir başka önemli nokta, XVI yüzyılda ko-
pernik'le başlayan **modern bilimin** doğuşudur; XVII yüzyıl,
modern bilimin ilk büyük devlerinin yetiştirdiği devrimci bir yüzyıl
olacaktır: Kepler, Galilei, Harvey, Newton ve onlarla felsefede
iki diğli olarak, Descartes, Spinoza, Locke.

Sanatta, dinde, bilimde, felsefede büyük aranıların, büyük
dönüşümlerin yüzyıllardır bunlar.

— Batı dışındaki dünya, özellikle Doğu dünyası için sap-
tamları neler?

— Batı dışındaki dünyada, yeni keşfedilmiş bir kıta olarak
Amerika'da, hemen tüm yerli uygarlıkların yerle bir edildiklerini
görüyoruz. Bu kıta, çok geçmeden kapitalist dünyanın bir par-
çası olarak, ilginç gelişmelerle sahne olacaktır. Avrupa, Afri-
ka'ya bir insan deposu diye bakacak, karaları dünyadaki
gelişimin seyrini değiştirecek.

Doğu'da ise **İslam**, **Hind**, **Çin**'i ve **Japonya**'sı ile Avrupa'
ya karşı bir "reddiye"de bulunulduğunu görüyoruz. Hepside de,
çok geçmeden bir tür kendi içlerine kapanacaklardır.

Kapital Avrupa'ca zorla açılacağına değin!

— O yüzyıllarda Osmanlıların durumu ne?

— Anlatırsak, XVI yüzyıl, genel olarak Türklerin,
gidersek Osmanlıların en görkemli yüzyılları. Doruk noktasına
Kanuni Sultan Süleyman'la varan imparatorluğun görkemini
anlatmaya gerek yok. Hemen her alanda Osmanlıların "altın
yüzyılı" o yüzyıl. Özellikle mimarlıkta, bir Sinan, o yüzyılın
olduğu gibi bütün yüzyılların da unutulmaz dehasıdır. Ne var ki,
bilmisel gelişmelerle sözkonusu olduğunda, o parlık yüzyılın
yine de bir **düşünsel durgunluk** içinde olduğunu görürüz.
XVII yüzyıl ise, bir Katip Çelebi bir yana bırakılsa, bilmese
hemen hiçbir katkısı olmayan bir yüzyıldır. Sinirli karadurak-
lama, o yüzyılda hemen her alana yansımıştır. Avrupa'da o
yüzyılda bilim ve felsefe vadisinde olup bitenler gözönüne ge-
tirilirse, her iki dünyamız, Avrupa ile Osmanlı dünyasının,
XVIII yüzyılda nerelere varacaklarını tahmin etmek güçleşir.
Diyecğim, yazgımız daha XVII yüzyılda belli olmuştur.

— O zaman "İslam-Türk sentezi"ni öne sürerlerin iddia-
lan temelsiz mi kalıyor?

— Bakınız böyle bir sentez, o yüzyıllarda gerçekleşmiştir.
Ancak, bu sentez, o yüzyılların malıdır; oradan kalkarak ça-
ğımızı kuramayız. Biz Türkiye'yi insanlar, kendi kurtuluşumuz-
za, belli ki kaçınılmaz dayattığı değerlere dayanarak gerçekleştireceğiz.
Kurtuluşumuz **bağımsız, demokratik ve laik** bir toplum
kurmaktır. Bugün "**İslam-Türk sentezi**" diye ortaya
dökülenler, bu değerleri kabul etmek şöyle dursun, onlara
karşı çıktıklarını görüyoruz. Bana sorarsanız, "**İslam-Türk
sentezi**", Türkiye'de gericiğin, gidersek faşizmin bir gübre-
liğidir.

— Teşekkür ederiz sayın Tanılı.

— Ben de.

deği, bilinen şeyleri tekrarlamaları istiyor.

Hülya Zengin

19 yaşımdayım. Aufbau Lisesine gidiyorum. Bizim okuldaki öğrencilerin yüzde 35'i yabancı. Bu yabancılar 23 ayrı ülkeden gelmişler. Bizim okul özel okul sayılıyor. Öneriler gerçekleştirse kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak.

Yine bu önerilerle pedagoji, sosyoloji gibi toplumsal yaşama yönelik dersler kayboluyor. Öğrenciler belki matematik ve Almanca'yı çok iyi bilecekler. Ancak topluma yönelik şeyleri öğrenemeyecekler. Bunları günlük yaşamımızda da öğrenemediğimize göre artık bu işin sonucu ne olur, gelecekte nasıl bir toplum oluşur bilemiyorum. Protesto eylemlerine yabancı öğrenciler katılıyor ancak yeterli değil.

Nihat Akça

17 yaşımdayım ve ben de Aufbau Lisesine gidiyorum. Bizim okul yabancı öğrencilerle ayakta duruyor. Önerilerin gerçekleştirilmesi okulumuzun kapanması demek. Çünkü öğrencilerin büyük bir bölümü elenecek. Türk arkadaşlarımızın eylemlere katılımı yeterli değil. Belki bu konuda yeterli bilgileri yok. olayı anlamıyoruz, tehlikeyi göremiyorlar.

Mustafa Köksalan

21 yaşımdayım ve bu sene liseyi bitirdim. Arkadaşlarla dayanışma amacıyla bu eyleme katılıyorum. Benim liseye giden iki kardeşim daha var. CDU-CSU'nun verdiği öneriler gerçekleştirse gerek kardeşlerim, gerekse yabancı ve Alman bir sürü gençlin liseyi bitirmeleri çok güçleşecek.

bilmeyen robot insanlar yetiştiriyorlardı. Alman Sendikalar Birliği DGB, Eğitim Bilm-Sendikası GEW, SDAJ, Falken, Jus ve MSB de öğrencileri eylemlerinde destekliyordu.

Yine Federal Eğitim Bakanı Möllermann'ın hazırladığı üniversitelere yönelik tasarıya karşı da üniversiteli öğrenciler 2 Haziran günü Hannover'de yürüyüş yaptılar. DGB'nin de desteklediği yürüyüş 20 bin öğrenci katıldı.

ATFF göçmen işçilerin spor sorunlarını tartışmaya açıyor

● **F.Almanya Türk Futbol Federasyonu ATFF bünyesinde 36 takım barındıran büyük bir federasyon. Bu takımın 24'ü federasyonun merkezi olan Stuttgart'ta. 12'si de Ulm-Donau bölgesinde. Federasyonda her takım üç delege ile temsil ediliyor. ATFF Başkanı Ruhbil Kalender ve Onur ve Denetim Kurulu Başkanı Mustafa Akdenizli ile görüştük.**

● **ATFF nasıl kuruldu anlatır mısınız?**

Ruhbil Kalender: 1967-68, Türkiye'lerin yoğun olarak gelmeye başladığı yıllar. Burada başlangıçta bir güreş takımı vardı. Bir Türk-Danış, bir lokanta, belediye'nin yer vermiş olduğu bir dernek vardı. Bu dernekteki faaliyetlerden biri de futbol idi. Tabii ki çeşitli yerlerde de futbol takımları kurulmaya başladı. Bunlar Türk Spor Birliği adı altında liglere başladılar. Biz oyuncuyduk. Bu arada bizler de futbolu bıraktık, o kulüplerin birer yöneticisi olmaya başladık. O yö neticilerin federasyonlaştığı kulüpler daha da çoğaldı. Bizler de federasyonun birer yönetim kurulu üyesi olmaya başladık. İnsanları çok daha yakından tanımaya başladık. Giderayak biz de

Ruhbil Kalender ve Mustafa Akdenizli

işin içine girmiş olduk. Bu suretle, ne düşümler döndüğünü görmeye başladık. Almanya Türk Futbol Federasyonunun en son başkanının kumardan topladığı aidaatları kumarnelerle yediğini duyduk. Aynı dönemde oynaması gereken maçlarda da bir aksaklık oldu. Takımlar gidiyor hakem yok, hakem geliyor hakem yok. Biz işin içine girdik. Çevremizdeki takımların başkanları, yönetim kurulu üyeleri ile birlikte. Onlar da bizi desteklediler. "Olağanüstü kongreye gidelim, biz kendimizi yönetelim" dedik. Kongreyi yaptık, yönetimi aldık. Programımızı yaptık, önerilerimizi getirdik. Şömutistlerle

onların karşısına çıktık. Nitekim 3-5 ay içerisinde bu söylediklerimizin üçte ikisini olanaklarımız ölçüsünde gerçekleştirdik.

F.Almanya'da yaşayan Türkiye'li sporla ilgileniyorlar mı? Buradaki spor olanaklarından ne ölçüde yararlanabiliyorlar?

Mustafa Akdenizli: İkinci kuşak içinde, kültürel sorunların yanı sıra, spor sorunu da oldukça büyük bir sorun. Söyle birinci kuşak işçiler Türkiye'de sporu örgütlü bir şekilde yapmış değil. Buradaki spor olanaklarından faydalanma imkanı yok. Ge-

duğunu tekrarlarsanız Türk hükümeti nasıl bir demokrasi olduğuna bir kez daha ispatlanmış. Yapılan girişimler sonucu adının açıklanmasını istemeyen işçileri Bakanlık yetkilileri, "Almanya'daki konsolosluğun önerisi üzerine

- Suriyeli Cumhuriyetli yurt dışında bulunma görevini üstlenen Raşit Gürün kendini gülmüş durumda düşmüştür. Hala nasıl bu görevi yapıyor?

Göçmenler spor olanağını kendileri yaratmak zorunda

spor kulüplerinin yabancıları yönelik bir yaklaşımı yok, çalışması yok. Onların yaklaşımı, çalışması yalnızca en iyi futbolculara. Böyle olunca Türkiye'li göçmen kitlesi kendi spor olanaklarını kendileri yaratmak zorunda.

Türkiyeliler arasındaki spor faaliyetlerini anlatır mısınız?

Mustafa Akdenizli: Bu da örgütlü bir şekilde değil, bireysel bir şekilde oluyor. Bu konulara biraz ilgi duyan bir kişi cebinden maddi olanaklar seferber ediyor. Maddi beklentileri de var çoğu zaman böyle insanları. Şehir idaresi ya da bir spor kuruluşu ile işbirliği yapıp saha alıyor. Sonra gençleri bir kahve de topluyor. Onlarla bir futbol takımı oluşturuyor. Fakat bu örgütlü bir şekilde değil.

Geleceğe dönük çalışmalarınız nelerdir?

Ruhbil Kalender: İyi bir futbol yapabilmek için girişimlerde bulunduk. Alman Futbol Federasyonuna, belediyelere, Sport-am'ta. Bizim çıkış noktamız şu oldu. Biz burada yabancıyız. Göçmen işçi çocuklarıyız, göçmen işçileriz. Uzun zaman birlikte yaşayacağız. Belki de burada kalacağız. Futbol sorunumuz ilerde ortak bir futbol federasyonu altında hep birlikte kulüplerde örgütlenmeden geçecek. Biz bunun yolunu açmalıyız. En azından şimdiki düşüncemiz, önümüzdeki sezon bir spor şurası düzenlemeyi düşünüyoruz. F.Almanya'daki göçmen işçilerin spor sorunlarının tartışıldığı bir ortam yaratmak istiyoruz.

